Nedēlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.
Prenumerata ant metu:
Amerikoje........................$2.00
I Užmarį $3.00
"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Užsiraszant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą prisiųsti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.
Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 27 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 4 Liepos (July) 1902 m. Metas X
Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Specialiszka teip vadinama filipiniszka komisija ne užbaigē savo darbo su perkratinējimu klausymo Filipinų salų likimo, bet be abejonēs dar szitą sanvaitę iszduos atsakantį nusprendimą. Komisijos rankose yra du nusprendimai: vienas kongreso, kitas gi senato. Komisija be abejonēs priims senato nusprendimą todēl, kad tas geriau patinka randui ir todēl, kad viso klausymo ne nori siųsti atgal į senatą, kadangi tas paprastai labai ilgai perkratinēja visokius klausymus, o su Filipinų saloms reikia greitai ką nors padaryti, jos tokioj ne tvarkoj, kaip dabar yra, ne gali ilgai pasilikti. Ką daryti su Filipinais, laikraszcziai ir pavieni amerikonai paduoda visokius užmanymus. Carnegie pasiulē randui sugrąžinti 20 milijonų doliarų, užmokētų Iszpanijai, už palikimą neprigulmystēs salų gyventojams. Buvęs gi ant Filipinų amerikoniszkas jenerolas Davis, taigi gerai vertę tų naujų Amerikos valdybų pažįstantis, apreiszkē, kad Amerika geriausiai padarytų, jeigu Filipinų salas parduotų už 150 milijonų doliarių Japonijai, kuri salų prekę galētų iszmokēti dalimis per ilgesnį laiką. Filipinieczi, girdi, labiau myli japonieczius negu amerikonus, noriai primtų Japonijos valdžią. Tokiu budu Amerika ne tik savo pinigus atgautų, bet apturētų du nauju draugu, taigi Japoniją ir filipinieczius. Žinoma, randas ant tų visų užmanymų ne paisys, bet Filipinų salas pasilaikys sau, nors tas ir deszimtį kartų daugiau kasztuotų ir nors palaikymas teip silpnytų Ameriką, kaip Lenkija silpnina Maskoliją.

Priesz senato komisiją, tirinējanczią prietikius ant Filipinų salų ir pasielgimus amerikoniszkų kareivių, likosi pakviestas ir garsus admirolas Dewey. Jis užsigynē, kad butų tiesiog kokias nors tarybas vedęs su filipinicziais, filipinieczių vadovą Aguinaldą perstatē kaipo menkos doriszkos vertēs žmogų, ne turintį didelēs įtekmēs nē terp paczių filipinieczių, bet pripažino, kad jam davē ginklus ir amuniciją ir isz jo pagelbos tankiai naudojosi, ēmē nuo Aguinaldo gyvulius ant maisto amerikoniszkiems kareiviams kaipo dovaną. Taigi naudojosi isz pagelbos žmogaus, kurį laikē už ne vertą godonēs ir jam davē ginklus. Laike savo liudyjimo pridurē, kad darē tą todēl, kad ne turējo 5000 žemēs kareivių ir todēl be pagelbos filipinieczių, kuriuos admirolas stato ant lygaus laipsnio su plēszikais, apsieiti ne galējo. Tuom tarpu pagal terptautiszkas tiesas, jeigu jų butų norējęs prisilaikyti, admirolas Devey butų turējęs elgtiesi visai kitaip: pagal terptautiszkas tiesas karēs laike civilizuoto krasztо vadovas ne turi tiesos dalinti ginklus nuožmiems arba plēszikams, o admirololas Dewey už tokius laiko filipinieczius. Peržengē admirolas Dewey terptautiszkas tiesas ir kitame atsitikime: jis szaudē į miestą Manillę ir užmuszē porą szimtų iszpanijonų be jokio reikalo tik ant praszymo iszpaniszko Manillēs komendanto.

Pagarsējęs žvēriszkais prisakymais ant Filipinų salų jenerolas Smith, suterszęs savo garbę žiaurumu ant salos Samar, iszkeliavo jau į Ameriką, kur garbintojai žiaurumų gal parengs jam iszkilmingą priēmimą, kaip antai New Yorke tokį priēmimą parengē buvusiam po sudu už žiaurumą oficierui Wallerui, bet sudo nuo bausmēs paliuosuotam.

Prapuolusių amerikoniszkų mokintojų, kurie iszēję į miesto aplinkines, nesugrįžo, iki sziol nē jokio pēdsakio ne surado. Matyt minēti mokintojai likosi filipinieczių pagauti ir gal tapo užmuszti.

Tarybos terp perdētinio filipiniszkos komisijos Tafto ir popiežiaus valdžių, reikaluose žemēs plotų prigulinczių katalikiszkiems zokoninkams, turbut, pasibaigē, bet nežinia tikrai ant kokių iszlygų besitarianczios pusēs susitaikē. Amerikos randas, per Tafto tarpininkystę, už zokoninkų žemę pasiulē 5 milijonus doliarų. Kadangi tarybos ilgai traukēsi, tai matyt popiežiaus valdžios pasiulytą sumą palaikē už per mažą ir gal atsējo kiek pridēti. Apie iszlygas, ant kokių susitaikē besitarianczios pusēs, sziuom kartu nē jokių žinių nēra.

Ant salos Luzon, provincijoj Morong, dalis amerikoniszkų jurininkų ir vietinių konstabelių turējo susirēmimą su filipinieczias, kuriame 1 amerikonas ir 7 filipiniecziai likosi užmuszti. Virszininkas amerikoniszkos kariumenēs ant Filipinų salų jau seniai praneszē, jog maisztai ant salos Luzon likosi su visu suvaldyti; jeigu vienog gali atsitikti susirēmimai, tai reikia manyti, kad arba jenerolas Chaffee pirma neteisingas žinias atsiuntē, arba kad maisztai ant tos salos isz naujo užgimē.

Azija.

Nesutikimai terp maskolių ir anglijonų vēl labiau pakilo rytinēj Azijoj. Maskoliai vienog garsina, kad jie, kaip pasižadējo, isztrauks savo kariumenę isz Mandžurijos tame laike, kaip sutarta, o ateinancziuose metuose visi maskoliszki kareiviai pasitrauks isz Mandžurijos, pasiliks ten vien dalis saugojimui maskolių padirbto geležinkelio. Ant dabojimo geležinkelio maskoliai ketina palikti net 30000 maskoliszkų kareivių. To kareivių skaitliaus užtenka vienog ne tik ant saugojimo geležinkelio bet ir ant valdymo Mandžurijos. Pasižadēdami isztraukti savo kareivius isz Mandžurijos, maskoliai mat nori visą svietą ant juoko laikyti. Isz tikro vienog, rodosi, kad Maskolija ant visados ar sziokiu ar tokiu budu bandys pasilaikyti Mandžuriją ir isz jos isztikro geru nepasitrauks.

Tikruose Chinuose, nors randas to krasztо garsina, jog maisztus suvaldē, bet isztikro jie ne suvaldyti ir platinasi vis labiau. Pirmiaus bent maisztininkai neužkabinējo svetimų misijų, dabar vienog ant jų pradeda vēl užpuldinēti kaip buvo ir laike bokserų pasikēlimo. Chiniecziai sziuom kartu, turbut, labiausiai nekenczia svetimų misijonierių, kadangi isz tikro daugelis jų atkako į Chinus ne platinti krikszczionybę, bet rinkti sau lobį ir rinkdami, pats mynioja tuos Dievo prisakymus, kurių mokina chinieczius. Pereitą sanvaitę minios chinieczių iszgriovē amerikoniszkas ir angliszkas misijas pietinēse Chinų provincijose.

Be abejonēs atsirastų ne viena vieszpatystē, norinti pasinaudoti isz dabartinių maisztų Chinuose ant iszplatinimo savo valdybų. Jeigu to ne daro, tai ne isz baimēs chiniszkų pasikēlēlių, bet vien baimē godumo ir kitų įsikiszimo sulaiko. Užtektų kam nors iszsodyti Chinuose savo kareivius, o tuojaus tą pątį padarytų ir kiti. Dalyvaujant kareiviams daugelio krasztų prie suvaldymo bokserių maisztų be mažo ne susimuszē maskoliai su anglijonais, kas galējo pagimdyti karę isz pradžių terp Anglijos ir Maskolijos, į kurią, be abejonēs, ir kiti krasztai butų įtraukti. Įsikiszimą todēl sulaiko ne baimē chiniszkų pasikēlēlių, bet baimē karēs, kuri sykį pradēta, be abejonēs apimtų visą civilizuotą svietą ir sziądien nieks ne gal įspēti, kas isz jos galētų iszeiti pergalētoju, o kas butų sumusztu.

Nesikentimai terp Anglijos ir Maskolijos neiszdilo, kadangi ne isznyko priežastys juos gimdanczios. Maskolijos randas aiszkiai parodē ne prilankumą Anglijai tuom, jog pasiuntinys Londone ne iszreiszkē sanjausmo isz priežasties ligos Anglijos karaliaus, o tą kitų krasztų pasiuntiniai iszreiszkē. Laikraszcziai tvirtina, buk Maskolijos užrubežinių reikalų ministerį labiausiai pykina greitas pasibaigimas karēs Afrikoj, isz kurios Anglija neiszējo teip apsilpnyta, kaip maskoliai tikējo. Maskolijos užrubežinių dalykų ministeris buk iszsitarē, kad ne tikētas pasibaigimas karēs su burais supainiojo Maskolijos plianus Azijoj, taigi matyt Maskolija ten rengē ką nors svarbesnio ant Anglijos ne naudos, ko pasibaigus karei, kada Anglija turi atlikusias Afrikoj kariszkas pajiegas, Maskolija ne iszdrys jau griebti, kadangi užsimanymas patiktų smarkesnį Anglijos pasiprieszinimą.

Anglija.

Karē Afrikoj galutinai pasibaigē. Anglijos randas savo kasztais grąžina atgal iszsiųstus į visokias angliszkas valdybas burus nelaisvius. Dalį nelaisvių nuo salos Szventos Helenos ir nuo salos Ceilon jau paēmē. Cronje dar pasiliko ant salos Szventos Helenos, jis sugrįž su paskutiniais kareiviais. Skubintiesi namon jam nēra reikalo, ten nieks jo ne sveikįs kaipo pergalētoją prieszų, kadangi tik menkas sumanumas, ne pasidavimas sumanesnių vadovų rodoms Cronjes labiausiai anglijonams padējo pergalēti burus. Nereikalingas ir netikētas pasidavimus Cronjes supainiojo plianus kitų burų vadovų. Apstotas Cronje, galējo prasimuszti, o vienog to ne dryso daryti. Jeigu dalis jo kareivių ne pasidavē ir iszējo isz anglijonų kilpų, galējo tą patį padaryti visi kareiviai buvę su Cronje.

Pasidavē jau anglijonams ir visi kariavę priesz Angliją burai angliszkų valdybų. Tiems, ant viso amžiaus, liekasi atimtos balsavimo tiesos prie rinkimo urēdninkų ir toki ne gali pastoti ant kokių nors urēdų.

Sveikata po operacijai Anglijos karaliaus, kaip pagarsino gydanti jį daktarai, ant tiek pasitaisē, kad bent sziuom tarpu pavojaus nēra ir yra viltis, kad karalius Edvardas iszgis. O su juom buvo jau labai riestai, laukē jau jo mirties. Operaciją jam turējo daryti, kadangi kitaip butų turējęs mirti, o tą Anglijos randas nuo žmonių slēpē. Ir dabar dar daktarai ne gali užtikrinti, kad karalius iszgis, jie garsina vien, kad sziuom tarpu pavojaus nēra ir yra viltis, kad iszgis, jeigu kas ne geistinas ne prisiplaks. Sirgo jis ant uždegimo žarnų ir daktarai iszpiovē jam szmotą aklosios žarnos.

Apvainikavimą reikējo atidēti ant neaprubežiuoto laiko. Atkakę ant iszkilmių, svetimų randų atsiųsti specialiszki pasiuntiniai jau beveik visi iszkeliavo namon, iszēmus ēsanczių po Anglijos globa tulų Indijų valdonų ir delegatų Abisinijos valdono Meneliko. Szietie vienog buvo iszsiųsti ne vien dalyvauti ant iszkilmių apvainikavimo, Anglijos valdono, bet jiems prisakyta atlankyti ir kitus Europos krasztus. Kada atsibus apvainikavimas, ne žinia, kadangi ne žinia, kada karalius iszgis. Atidējimas vainikavimo ir kitiems krasztams padidįs kasztus, kadangi reiks antru kartu siųsti į Angliją delegatus.

Atidējimas apvainikavimo ne patinka ir anglijonams. Tuluose miestuose dēl tos priežasties užgimē net maisztai; juos pakēlē varguoliai, kuriems laike apvainikavimo buvo pažadēti valgiai, o daugelis varguolių nuo seniai ne turējo progos paragauti geresnių valgių. Atseina sziek tiek žudyti ir visokiems pramonininkams ir prekējams sugabenusiems visokius reikalingus ant iszkilmių tavorus; ypacz daug žudo platformų rengējai, kurie už vietas ant jų tikējo daug pinigų surinkti, o tuom tarpu nieko ne pelnę, turi pastatytas platformas iszgriauti; jas reiks laike tikrų apvainikavimo iszkilmių isz naujo statyti.

Vidurinē ir pietinē Amerika.

Negrų valdomoj republikoj Hayti vēl užgimē revoliucija. Senasis prezidentas pabēgo ir valdžia pateko revoliucijonieriams, bet dabar terp jų užgimē nesutikimai: vieni remia vieną kandidatą ant prezidento, kiti gi kitą. Revoliucija czia užgimē priesz revoliuciją, o tvarkos ir valdžios nēra, urēdninkai ne žino ko dabar klausyti. Admirolas Killick, virszininkas kariszkos laivynēs, iszsodino ant kranto kareivius su ginklais ir daugybe amunicijos, ant apgynimo vienos dalies revoliucijonierių apszaukto prezidentu jenerolo Firmino, priesz sziaurinēs dalies salos Hayti revoliucijonierius. Jenerolas Firmin užēmē kalvas aplink miestą Cape Haytien ir ant jų užtraukē maszinines kanuoles. Nežiurint vienog ant szuvių kanuolių, sziauriniai revoliucijonieriai užpuolē ant Firmono stovyklų ir po ilgam musziui jo kareivius iszvaikē. Remiantis Firminą admirolas Killick tuom tarpu nuo jurių užpuolē ant miesto Cape Haytien ir szaudē isz kanuolių; nepersergējo, kaip tai pridera pagal terptautiszkas tiesas daryti, nē svetimų konsulių, gyvenanczių mieste. Mieste ant ulyczių užgimē smarkus susirēmimai terp szalininkų vienų ir kitų revoliucijonierių. Svetimjems konsuliams ne liko nieko daugiau, kaip, pagriebus svarbiausius rasztus ir daigtus, bēgti isz miesto ir jie visi, su jenerolu Firminu, pasislēpē ant Killicko kariszko laivo "Crete a Pierot". Pabēgęs ant laivo jenerolas Firmin dar ne tiki, kad sziauriniai revoliucijonieriai butų galutinai virszų paēmę; jis laukia progos, kada galēs vēl ant kranto iszlipti. Be abejonēs Amerikos ir Europos vieszpatystēs atsiųs į Hayti pakrantes savo kariszkus laivus ant apsaugojimo savo konsulių ir pavaldinių

Republikoj Venezuelēj revoliucijonieriai artinasi prie krasztо sostapilēs, miesto Caracas. Iszsiųsta priesz juos prezidento Castro armijos dalis likosi sumuszta. Ant muszio lauko krito 500 kareivių ir svarbiausi prezidento jenerolai.

Apie revoliucijonierius republikoj Columbijoj nieko dabar ne girdēt. Gal but, kad jie rengiasi pasiduoti, arba gal renka naujas pajiegas.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Iszleistojai Varszavos žemdarbiszko laikraszczio "Robotnik i Hodowca" užmano, pajiegoms žemdarbių, parengti didelę žem darbiszkų maszinų dirbtuvę. Redakcja minēto laikraszczio atsiszaukē ir į Vilniaus Žemdarbystēs Dr-tę, kviesdama ją prisidēti prie įkunyjimo užmanymo, kuris isztikro atgabentų daug naudos ne tik žemdarbiams, bet ir dirbancziomis luomoms.

Vilniaus vieszas knįgynas, uždētas Muravjevo, vietoj iszvežto į Kijevą ir kitas Maskolijos miestus buvusio universiteto knįgyno, apvaikszcziojo 35 metines sukaktuves nuo jo užsidējimo. Dabartinis knįgynas susideda isz knįgų 27 Muravjevo panaikintų katalikiszkų kliosztorių, knįgų atimtų nuo Vilniaus kapitulos, 7 staczatikiszkų kliosztorių, 26 pavietinių ir pradinių mokyklų, 2 mokslinių derekcijų, 12 privatiszkų konfiskuotų knįgynų, knįgų buvusio Vilniaus muzejaus, dovanotų 12 rando įtaisų ir dovanotų 13 privatiszkų aukautojų. Dabartinis Vilniaus knįgynas užima 18 didelių kambarių. Bibliotekoj yra keturi skyriai: svetimų kalbų, maskoliszkas, rankraszczių ir senų drukų. Moskoliszkoj kalboj yra isz viso 42761 tomas knįgų, svetimose kalbose 125000 tomų, rankraszczių 898. Pridējus senus drukus, iszpuola, kad dabar Vilniaus vieszame knįgyne yra su virszum 200000 tomų knįgų, taigi beveik tiek, ką ir Chicagos knįgyne.

Visi Maskolijos žemiszki bankai nutarē ant toliaus ne davinēti paskolų savininkams senų namų Vilniuje; paskolas isz bankų galēs gauti tik statanti naujus namus mieste.

Ant parodos abrozdų Vilniaus pieszimo mokyklos mokintinių, prie geriausių darbų priguli skvarelēs lietuvio mokintinio Blinkio.

Laikraszcziai pranesza, buk garsus Vilniaus gubernatorius Wahl, pasislēpęs, iszdumē isz Vilniaus į Peterburgą. Pabugo mat darbininkų kerszto, kurie iszlipinējo atsiszaukimus, kad jenerolą Wahlių užmusz, kad ir kasdin kaip jį sergētų. Wahl apleido slapta gubernatoriaus rumą, po sargyba žandarų nuvažiavo ant geležinkelio stacijos, ten pasislēpē stovincziame ant szēnų vagone, kuriame iszbuvo iki 4 val. ryto. Kada atējo į Vilnių isz Eitkunų kurijerinis trukis, prie jo prikabino vagoną, kuriame buvo pasislēpęs Wahl ir trukis nupleszkējo į Peterburgą. Ar Wahl ant visados apleidžia Vilnių, nežinia; apie tai neužilgio iszgirsime.

Isz Vilniaus gub.

1 d. beržolio, Vilniaus gubernijoj, Vileikos pavietyj, miestelyj Danilovicziuose siautē gaisras, kuris iszdegino czia 6 namus ir 9 negyvenamas triobas. Ugnis pirmiausiai pasirodē kluone ukininko Obuchoviczo, bet nežinia, nuo ko ji užgimē. Apart triobų, sudegē visi krutanti padegēlių turtai, kurie, žinoma, nuo ugnies ne buvo apsaugoti, todēl žmonelēms reiks ne mažai žudyti. Blēdį ugnies padarytą skaito ant 5000 rubl. Sudegusios triobos buvo apsaugotos vos ant pusēs jų vertēs.

Isz Prusų Lietuvos.

Liepos mēnesyj Vokietijos ciecorius atvažiuoja ant medžionēs į Romintų girias, Prusų Lietuvoj.

Tilžēs lietuviszkas laikrasztis "Nauja Lietuviszka Ceitunga" kalbina lietuvius pastatyti isz aukų nuo visų lietuvių paminklą pirmutiniam lietuviszkam parlamento pasiuntiniui, Jonui Smalakiui. Teisybē, a. a. Smolakis, kaipo parlamento pasiuntinys, ne daug gero lietuviams iszkovojo, bet tokiose sanlygose, kokiose jis darbavos, isz tikro nieko svarbaus nuveikti ne buvo galima.

Priēmimas geležinkelio linijos nuo Pagēgių į Smalininkus atsibuvo 18 d. beržolio. Nuo to laiko tasai geležinkelis likosi atidarytas trukių bēgiojimui. Nuo dabar ypacz žemaicziams bus palengvintas susineszimas su Tilže: jie galēs isz Pažventēs keliauti geležinkeliu į Tilžę; iki sziol ypacz žiemos laike, kada pasiliaudavo bēgiojimas garlaivių ant Nemuno, susineszimas su Tilže buvo gana sunkus.

Lapkriczio mēnesyj szių metų Tilžē apvaikszczios 350 metines sukaktuves nuo pakēlimo jos į miestų skaitlių.

Szilokarczemoj, pasiutusio szuns, likosi sukandžioti trys jaunikaicziai: Jurgis Bauszas, Kristupas Strupys ir Fridriks Harner. Sukandžiotus iszgabeno į Berlyną, į specialiszką Pasteurinę gydinyczią.

Stalupienų pavietyj, kaime Szurgupiuose siautē gaisras. Sudegē czia triobos ukininko Mockuno. Ugnyje pražuvo teipogi 6 arkliai, 10 raguotų galvijų, 8 kiaulēs ir visos žąsys, antys ir visztos.

Prusų Lietuvoj anglijonai perka lentas ir medžius ir gabena į pietinę Afriką, ant atstatymo isz degintų burų farmų.

Pereitą sanvaitę už laukų produktus mokējo Tilžēj: už 100 kylogramų kvieczių 18.05—18.35 Mk., rugių 14.00—14.50Mk., miežių 13.30—14.00Mk., avižų 14.10—15.75Mk., žirnių 18.50 Mk., bulvių 3.00Mk., sziaudų 4.80Mk., szieno 5.40Mk.

Klaipēdoj mokējo už szepelį: kvieczių 7.35—7.60Mk., rugių 5.65—5.90Mk., miežių 4.90—5.20Mk., avižų 3.75—4.00Mk., baltųjų žirnių 8.50—9.00Mk., rainųjų žirnių 8.00—8.50Mk., bulvių 1.60—1.80Mk. Už 100 svarų sziaudų 1.60—1.80Mk., szieno 1.60—2.00Mk. Už svarą sviesto 0.90—1.10Mk. Už kapą kiausziniių po 2.40 Mk.

Vokietijoj, tame ir Prusų Lietuvoj, javai ant laukų pasitaisē; žiemminiai kvieczai ir rugiai iszrodo teip gražus, kaip nuo devynių metų ne buvo. Vien bulvēs iszrodo ne geriausiai.

Lietuviszkos draugystēs Londone.

Suszelpiamoji Draugystē "Vienybē Lietuvių", pergyvenusi metus, su tikru pasiszventimu besirupindama apie savo sanarius, įpuolusius į ligą arba nelaimę, surinko geležinio kapitalo iki szių metų 85 svarus ster.

Pradžioje szių metų sutaisē naujus įstatymus ir juos atspaudino. Sanariai džiaugēsi, kad, laikydamiesi įstatymų, sueis į geresnę tvarką.

Visi, rodosi, buvo užganēdinti, tik vienas musų duszių ganytojas, kun. Szlamas, nebuvo užganēdintas. Kaip visos kitos draugystēs turējo nuo jo nukęsti, teip ir "Vienybē", nors grynai katalikiszka ir sutinkanti su bažnyczia, neapsisaugojo nuo intrigų. Draugystēs komitetas, perimtas szlaminēs dvasios, pradžioje szių metų pradējo krypti isz kelio, kokio laikosi "Vienybē", ir per pirmutinį kvartalinį susirinkimą, 5 d. balandžio sz. m., apleidęs svarbiausius Draugystēs reikalus, kaip rinkimą naujo komiteto, pradējo statyti užmanymus bei klausymus suvis draugystę ne apeinanczius. Prezidentas p. Sakalauckas pakēlē klausymą, ką padaryti su trims svarais, kurie buvo sudēti ant užlaikymo lenkiszkų minyszkų: ar juos apversti ant bažnyczios, ar ant ko kito? Szlaminē partija tuojaus ēmē rēkti, kad atiduoti ant bažnyczios. Tada sanariai komiteto "Parapijinēs Draugystēs "Szv. Petro", teippat prigulinti į "Vienybę"s paklausē:— Kur lietuviai turi savo bažnyczią ir koks jos stovis, jeigu reikalauja nuo "Vienybēs" paszelpos. "Vienybē" uždēta, kad suszelpti savo serganczius sanarius, o ne bažnyczias. Kunįginiai ēmē juoktis. Mat, girdi, nežinot apie lietuviszką bažnyczią, kuri nuo velykų atidaryta ir paszventinta. Antriejie atrēmē, jog neužtenka pasakyti žodžiu, bet reikia parodyti dokumentus bažnyczios pirkimo, o Draugystē matydama reikalą, neatsakys paszelpos, o kitaip negalima. Ant to kunįginiai neturējo ką atsakyti, kadangi nē vienas isz jų dokumentų nematē. Vieni žadējo reikalingus rasztus parvežti nuo kardinolo, kiti rēkē, kad nēra reikalo neszt rodyti dokumentus tiems, kurie prie bažnyczios nepriguli, ant tokių, girdi, nēra ką žiurēti, nieks jų nepraszo. Nepaisant ant pasiprieszinimo sumanesnių sanarių, likosi nutarta pinįgus atiduoti ant bažnyczios

Minētas susirinkimas buvo tai pradžia nelaimēs, Szlaminiai ir teip pilni piktumo ant tų kunįgo iszmislytų "bedievių", o czia, pamatę jų priesztaravimus, da labiaus užsidegē piktumu. Nuneszē liudnas žinias kun. Szlamui, drauge ir įstatymus draugystēs. Nors turinys įstatymų buvo geras; bet kun. Szlamas rado juos negerais todēl, kad bedievis paraszē, o kitas bedievis atspaudino. Peržiurējęs vienog, rado progą isz jų pasinaudoti. Jis sumislijo suvienyti Dr. "Vienybę" su jo sutverta "Parapijine draugyste", turinczia tuos paczius mierius ką ir "Vienybē". Per tokį suvienyjimą kunįgēlis taptų draugystēs virszininku, taigi po jo globa patektų ir "Vienybēs" turtas, 85 svarai, kurie jam labai buvo reikalingi ant rengiamos lietuviszkos bažnyczios; apart to, jis tikējo lengvai galēsęs iszmesti isz draugystēs visus sau nepatinkanczius žmones, jo paties padirbtus "bedievius", nes kunigo pritarējų yra daugiau, negu jo prieszų.

Iszpildyti viską pagal kunįgo norą nelengva buvo, kadangi "Vienybē Lietuvių" turi apsirinkus keturis kasos dabotojus, isz jų tik vienas prilankus kunigui, o be globējų pritarimo negali nieks kitas pinigų iszimti isz bankos. Kun. Szlamas vienog viską gerai apsvarstē ir gasdino nesutinkanczius su jo noru, kad per sudą bus iszmesti isz draugystēs. Viską gerai apsvarstęs, kunigēlis pasikvietę pas savę "Vienybēs" komiteto sanarius: A. Sakalaucką, V. Žemaitį, K. Tumosą, ir A. Skrinską, isz kurių, iszskiriant Sakalaucką— kiti yra komitete kun. "Parapijinēs Dr". Jiems perstatē savo užmanymą ir paliepē pasirašyti, kad pritaria kunįgo mieriams; liepē suszaukti abelną susirinkimą, ant kurio tikējo per abelną balsavimą visų kunįgo szalininkų, kad ir neprigulinczių į "Vienybę", ją priskirti prie "Parapijinēs" Draugystēs ir "Vienybę" paimti po savo globa. Isz "Vienybēs" komiteto sanarių tik prezidetas A. Sakalauckas atsisakē kun. Szlamui pritarti ir savo vardą atspausti ant užkvietimų uždraudē.

Po dviejų nedēlių pasirodē kun. iszleistas pakvietimas, nors jis neturējo tiesos, kaipo ne prigulintis į "Vienybę", kviesti susirinkimo. "Vienybēs" Dr-tēs komitetas, kad užbēgti kunįgo intrigoms už akių, ant paprasto Dr-tēs susirinkimo svarstē kunįgo intrigas. Ant to susirinkimo, niekeno ne kviestas, pribuvo ir kunįgas Szlamas ir tikrai kunįgiszku užsilaikymu bandē sanarius savo mieriams prilankiais padaryti. Neprigulēdamas prie Dr-tēs, jis nustumē nuo vietos prezidentą ir pradējo kalbą, iszgirdamas savo su paslaptais mieriais pakeltą užmanymą. Isz syk kunįgo tarnai, net užlipę ant suolų, kēlē rankas, rodydami prilankumą kunįgui, bet kad ant jų kiti ne paisē, tai ir jie savo kvailo darbo susigēdo ir pradējo skirstytiesi. Kunįgas norējo isz syk, pristojęs prie Draugystēs, įsispraust ant prezidento urēdo ir valdyti ją teip jau despotiszkai, kaip valdo parapiją, bet tas ne pasisekē. Nuo tulų sanarių, ypacz gi nuo p. Barulio, atsējo daug karczios teisybēs iszgirsti. Ant galo ir "Vienybēs" prezidentas Sakalauckas, pasidrąsinęs, nustumē nepraszytą poną nuo prezidento stalo ir pats užēmē savo vietą. Kunįgas praloszē ir jam, kaipo neprigulincziam į "Vienybę", reikējo iszsineszdinti, kadangi susirinkimas buvo vien sanarių, ant užsimokējimo prigulinczių mokesczių.

Pirmą nedēldienį potam, užlipęs ant sakinyczios, pasinaudodamas, kad isz czia nors už kvailiausią kalbą nieks jo ne mes, rugojo, kad terp Londono lietuvių teip giliai szaknis įleido socializmas (apie kurį kunįgēlis tiek iszmano, ką ožys apie medaus saldumą). Toliaus sakē, jog į "Vienybę" katalikai ne gal prigulēti: jeigu, girdi, negalima "Vienybę" sujungti su Parapijine Dr-te, tai katalikų priderystē ēsanti "Vienybę" iszgriauti, o jeigu ir tas ne butų galimu, tai visiems katalikams (katalikais, pagal kun. Szlamo mokslą, yra tik spangi jo tarnai). Toliaus pagarsino ant vakaro parapijos susirinkimą ir liepē parapijai iszsirinkti komitetą, kuris rupintusi apie bažnyczios reikalus, kadangi Szlamui jau nusibodo su žmonēmis rietiesi. Žadējo daugiaus draugyszczių ne kliudyti (o kam iki sziol sau asabiszkai ne patinkanczias stengiasi ardyti?). Ant galo pats ketino ne ilgai Londone užsilikti, iszkeliauti (jau nežinia kelintą kartą žada tą daryti, o visgi sēdi ir visokias ne gražias intrigas varinēja). Į komitetą rinko tik tokias ypatas, kurios kunįgui patiko. Iszdavē neva rokundas isz parapijos kasos stovio, bet tokias, kokias gal tik vienas kunįgas te supranta.

Rokundos ne tvarkoj. Nē isz vieno parapijos baliaus nēra teisingų atskaitų, o įējimai ant statymo bažnyczios teipogi nesutinka su iszdavimais. Teip kalba net tuli kunįgo komiteto sanariai, bet kad prie parapijos liko dabar tik spangi kunįgo tarnai, tai ir komitetas, matydamas netikusią tvarką vedime parapijos reikalų, nedrysta su iszrodymu teisybēs atsiliepti, kad drąsiai "teisybēs mokintojas" bedieviu ne apgarsintų ir ne iszmestų laukan. Mat lietuviszki kunįgai visur dar žmonis laiko už savo baudžiauninkus. Iszmetē juk ir sanarius senojo komiteto. Nors viskas kun. Szlamo vedamoj parapijoj yra ne tvarkoj, bet jam pasisekē suorganizuoti pulkelį tamsunų, kurie viską, ką tik kunįgas daro, už gerą laiko ir ant organizatoriaus paliepimo viską gatavi padaryti.

A....s.

Isz Amerikos.

Kareiviu užpuolimas.

ROSLYN, VA. Amerikoniszki kareiviai isz Forto Myer su karabinais iszėjo isz forto ir užpuolė ant saliuno Jameso Geary. Iszpradžių szaudė isz revolverių ir karabinų į saliuno triobą, o paskui visą saliuną iszgriovė. Jeigu panasziai pasielgtų sandaros laike namieje kareiviai kitur, be abejonės kariszkas sudas kelis nuspręstų ant suszaudymo; Amerikoj vienog ant kareivių disciplinos žiuri visai teip, kaip žiurėjo ant savo sosto apginėjų maskoliszki carai szimtas metų atgal.

Sugrażinti ateiviai.

NEW YORK. Szįmet isz New Yorko porto grįžina daug daugiau czia atkakanczių ateivių negu pernai. Pereituose metuose per gegužio ir berželio mėnesius sugrįžino 1011 ateivių, szįmet gi tik gegužio mėnesyj sugrįžino 1742, taigi daugiau negu dusyk tiek ką pernai. Terp szįmet atkankanczių didesnis nuoszimtis yra senų, negu budavo kitais metais, ir didesnė pusė atkankanczių ne moka nė skaityti, nė raszyti.

Santaikos sudas.

WASHINGTON, D. C. Kongresas užgyrė parengti santaikos sudą, kuris galėtų taikyti, užgimus nesutikimams terp darbininkų ir darbdavių. Sudas susidės isz 5 sudžių, isz kurių 3 paskiria Suvienytų Valstijų prezidentas, o abidvi nesutinkanczios pusės po vieną. Teip sudėtas sudas ne isznaikįs užgimusių nesutikimų terp darbdavių ir darbininkų.

Nunuodino 31 ypatą.

BOSTON, MAS. Ligonių dabotoja Jane Toppon likosi sudo nuspręsta ant patalpinimo beproczių namuose, ant isztirimo jos proto. Minėta mergina pati prisipažino, jog ji nunuodino iki sziol jos dabojimui pavestų serganczių žmonių 31 ir tai tik todėl, kad ji mėgsta žiurėti į mirsztanczius. Nejstabu todėl, jeigu sudas pripažino jį už ne pilno proto.

Sniegas.

BLOOMINGTON, ILL. Pereitos subatos dieną siautė szitose aplinkinėse audra su debesų praplyszimais; prie to puolė ir sniegas; vien smarkus lytus prisidėjo, kad szalnos ne buvo. Debesų praplyszimai pagimdė tvanus, kurie nuneszė daug jau nupiautų kvieczių, vien kornams lytus iszėjo ant naudos.

Perkunas užmusze du brolius.

BROWNSTOWN, IND. 27 d. berželio perkunas užmuszė du brolius Reinboldtus, žvejojanczius upėj White River. Arklys jų, pririsztas prie medžio ant upės kranto, likosi teiposgi užmusztas.

Vetros.

INDIANOPOLIS, IND. Vidurinėj dalyj szteto Indianos, 26 d. berželio siautė smarkios vėtros, kurios pridirbo blėdies net ant kelių milijonų doliarų. Prie to 10 ypatų likosi užmusztų, o apie 100 tapo apkultų. Vėjas sugriovė su visu daug triobų miestuose ir ant farmų. Daugiausiai blėdies vėtra pridirbo Hamilton pavietyj.

LANCASTER, KY. Szitose aplinkinėse 27 d. berželio smarkus sukurys ne mažai blėdies pridirbo. Prie to 5 ypatos likosi užmusztos. Namus, kuriuose užmuszti gyveno, sukurys su visais žmonėms pakėlė į virszų ir nuneszė 30 žingsnių toliau.

MARIETTE, OH. 26 d. berželio siautė szitose aplinkinėse smarkus sukurys, kurio likosi dvi moteriszkės užmusztos, o vienas vyriszkis mirtinai apkultas. Blėdį sukurio padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

INDIANOPOLIS, IND. Szitose aplinkinėse siautė baisios vėtros, kurios pridirbo blėdies ant vieno milijono doliarų. Ant farmų, vėjo sugriautose triobose, po jų griuvėsiais, rado du užmusztu vyriszkiu.

Nelaimes ant geležinkeliu.

COLORADO SPRINGS, COL. Ant Colorado geležinkelio, netoli stacijos Cascade, iszszoko isz rėlių pasažierinis trukis. Prie to vienas pasažierius likosi užmusztas; sunkiai sužeistų pasažierių yra 30.

Isz darbo lauko.

¶ PAWTUCKET, N. Y. Sztraikas tarnaujanczių ant czianykszczių stritkarių pasibaigė ir karai pradėjo vėl bėgioti. Sutraukta ant dabojimo tvarkos milicija isztraukė isz miesto.

¶ PITTSBURG, PA. United States Steel Corporation pakėlė ant 10% algas savo 100000 darbininkų.

¶ PITTSBURG, PA. United States Steel Co. pakėlė ant 10% visų savo dirbtuvių 15000 darbininkų algas.

¶ CHICAGO, ILL. Pasibaigė sztraikas darbininkų Kinsella Glass Co. ir darbininkai sugrįžo prie darbo.

¶ PITTSBURG, PA. Likosi uždarytos visos czianykszczios stiklo dirbtuvės ir per tai 10000 darbininkų ne teko darbo.

¶ DEPEW, N. Y. American Railway Switch Co. neužilgio pastatys czia naujas dirbtuves, kuriose ras darbą 200 darbininkų.

¶ CHEYENNE, WYO. Union Pacific geležinkelio Co. paleido ir pasilikusius prie darbo 500 darbininkų czia esanczių varstotų.

¶ CLEVELAND, OH. Czianykszczių ulyczinių karų kompanija pakelė algas motormanų ir konduktorių ant 2c. už darbo valandą.

¶ YUONGSTOWN, OH. Nepriguliuti prie geležinio trusto geležinių fabrikų savininkai ketina parengti czia už 2 milijonu doliarų geležies liejinyczias, kuriose ras darbą ne mažai darbininkų.

¶ NEW YORK. Darbininkai szilkų dirbtuvių Hudson pavietyj nutarė tęsti sztraiką tol, kol dirbtuvių savininkai ne iszpildys visų darbininkų reikalavimų. Svarbiausias reikalavimas jų yra: kad prie darbo butų priimti tik prigulinti į uniją darbininkai, o visi neprigulinti prie organizacijų kad butų praszalinti.

ISZ Lietuviszku diryu.

Reikaluose szelpimo besimokinanczių.

Vienu isz svarbiausių musų tautiszkų reikalų yra szelpimas besimokinanczios jaunuomenės. Kol mes neremsime, kol ne szelpsime į mokslą einanczius, stokuos mums vis apszviestų darbininku, tautos mokintojų ir užtarėjų. Lietuviai tėvai, net turtingi, verste verczia antai tėvynėj savo vaikus pastoti į dvasiszkas seminarijas, vaikų neklausia, ar turi paszaukimą ir ypatybes tinkanczias kunigui; tokius szelpia, bet užsimanusius pasipriesztinti klaidžiai tėvų nuomonei, norinczius baigti specialiszkus augsztesnius svietiszkus mokslus, visai apleidžia, jų ne szelpia materijaliszkai. Kokius gi vaisius iszduoda toks klaidus lietuvių supratimas? Ką isz to apturi musų tauta? Tą vien, kad terp lietuviszkų kunigų teip daug turime visokių niekszų, paleistuvių, lupikų, o teip mažai baigusių svietiszkus mokslus, kurie mums teipjau reikalingi kaip ir kunigai. Baigia per vargą mokslą toki tėvų apleisti varguoliai, besimokindami, nužudo sveikatą ir vos baigę mokslą, pradeda dirbti, turi atsisveikinti su viskom, ką numylėjo ir eina pirm laikuoj kapus, o jeigu laike mokslo jie ne butų buvę apleisti, jeigu apie materialiszkus jų reikalus butų rupinęsi ar tėvai, ar lietuviszka visuomenė, jie butų galėję ilgai darbuotiesi ant jos naudos, o teip, vos pradeda dirbti, giltinė jų darbą perkerta. O vienog mokinti vyrai mums reikalingi, be jų mes musų tautystę ne galime pakelti ant tokio laipsnio kaip kitos apszviestos tautos, turinczios szimtus tukstanczių vyrų ir moterų baigusių augszcziausius mokslus.

Szelpimui besimokinanczios augszcziausių svietiszkų mokslų lietuviszkos jaunuomenės yra: Europoj — Žiburėlio Dr-tė: Amerikoj — Auszros Dr-tė; tuom žada užsiimti Tėvynės Mylėtojų Dr-tė ir Susiv. Liet. Laisvamanių. Kadangi pasiskirszczius szitoms draugystėms, ne randant didelės paramos pas lietuviszką visuomenę, besidarbuoti pasekmingai atskirai ne galima, tai, be abejonės, szitos draugystės suras pamatus ant susijungimo į vieną organizaciją. Bet kad terp lietuvių iki sziol dar mažai yra suprantanczių reikalą svietiszkų mokslų ir szelpimo tų mokslų besimokinančzią jaunuomenę, tai ir susijungus szitoms draugystėms į vieną ryszį, jos isz syk ne daugiausiai turės sanarių, o per tai ir pinigų kasoje ne bus daug, ne daug todėl ir besimokinanczių suszelpti į-tengs. Rodosi prie to turėtų prisidėti musų tautiszkos draugystės, kurios juk savo tautiszkumą turėtų parodyti kokiais nors ant tautos labo darbais. Neužtenka pasiliuosavimo nuo bažnyczios ant užsipelnymo ant vardo tautiszkos draugystės, kuom iki sziol daugumas musų teip vadinamų tautiszkų draugysčių pasiganėdina, bet reikia isztikro parodyti savo tautiszkumą prisidedant kuom nors prie tautiszkų darbų. Tokių isz vardo tautiszkų draugysczių yra jau daug Amerikoj, o kaip kokios neszioja net musų tautiszkų darbininkų, didvyrių vardą; joms todėl pirmiausiai priderėtų eiti keliais numintais tų, kurių vardą tos draugystės neszioja, priderėtų prisidėti prie iszdirbimo iszlavintų visokiuose moksluose lietuviszkų tautiszkų veikėjų, aukaujant po kiek ant suszelpimo besimokinanczios lietuviszkos jaunuomenės. Neužtenka juk musų draugystėms suszelpti apsirgusį sanarį, palaidoti numirusį, bet reikia pasirupinti ir apie naudą gyvų ir sveikų: paszelpą ligoj ir posmertinę duoda juk ir teip vadinamos kosmopolitiszkos draugystės savo sanariams, nuo tautiszkų lietuviszkų galima juk truputį daugiau reikalauti negu nuo kosmopolitiszkų, nuo tautiszkų draugysczių visuomenė turi tiesą reikalauti ir kokių nors darbų, arba bent aukų ant lietuvystės labo, o tą geriausiai galėtų atlikti aukaujant po kiek ant suszelpimo besimokinanczios svietiszkų mokslų lietuviszkos jaunuomenės. Dabar antai bažnytinės draugystės isztikro daugiau aukauja, negu teip vadinamos tautiszkos: bažnytinės rupinasi apie bažnyczios labą, o daugumas teip vadinamų tautiszkų szelpia vien apsirgusius sanarius, laidoja numirusius ir duoda posmertinę sanarių szeimynoms. Kur gi tame tautiszkumas? Tą patį daro visos kosmopolitiszkos arba terptautiszkos draugystės. Ant szelpimo besimokinanczios svietiszkų mokslų jaunuomenės musų tautiszkos draugystės ne pavargtų, jeigu paskirtų isz savo iždo (bažnytinės galėtų szelpti besimokinanczius dvasiszkų mokslų, jeigu szelpti svietiszką inteligenciją ne nori), po porą doliarių ant mėnesio: draugystėms turinczioms po 100 sanarių ne sunku but isz savo iždo paskirti po kokią 10—15 dol. ant metų; ant galo ant to mierio galėtų rengti balius ir kitokius pasilinksminimus. Be abejonės, jeigu but kam aiszkinti ir prikalbinėti, tulose draugystėse, kur yra daugiau sumanesnių lietuvių, sanariai sutiktų mokėti kad ir po 1c. ant mėnesio ant naudos besimokinanczios jaunuomenės, o draugystė turinti 100 sanarių, isz tų centinių sukų surinktų 12 dol. ant metų. Pinigus tuos reiktų perduoti draugystėms turinczioms kontrolę besimokinanczios lietuviszkos jaunuomenės, todėl žinanczioms, kas yra vertas visuomenės pagelbos.

Gavlis.

Isz Torrington, Conn.

Czianykszcziai lietuviai kartais pradeda lyg atsibusti isz miego, bet akis sziek tiek prakrapsztę, lyg nusigandę szviesos, vėl įpuola į miegą; mat įmigusiam sunkiai ir visokiais budais migdinamam ne terp lengva ant syk atsibusti ir griebtiesi už darbo.

Gruodžio mėnesyj 1900 m. susitvėrė czia kuopa Tėvynės Mylėtojų Dr-tės; į pusę metų turėjo jau 25 sanarius, bet paskui vėl pradėjo pulti, dabar prie kuopos priguli vos 10 sanarių. Mat daugelis rupestingesnių vyrų, kurie karsztai darbavosi ant tautiszkos dirvos, jieszkodami geresnio darbo, iszkeliavo kitur, ant vietos pasiliko tik menka dalis sumanesnių, o ir tie ne visi ateina ant susirinkimų, kiti nė metinių mokesczių ne užsimokėjo. Butų didelė gėda, jeigu Tėv. Myl. Dr. kuopa nupultų.

Yra czia dvi pagelbinės draugystės: D. L. K. Algirdo Dr., nors turi konstituciją ir czarterį, bet sanarių turi teip mažai, kad vos, vos laikosi; kita, Szv. Vincento Dr. rods daugiau turi sanarių, bet terp jų nėra sutikimo, o nesutikimai, kaip visi žino, ir geriausius darbus gali į nieką paversti. Mat į paskutinę draugystę priguli tikri lietuviai ir teip vadinami lenkberniai, kurie norėtų, susivynioję į lenkiszkus vystiklus, ramiai miegoti. Yra czia mažas lenkų pulkelis; jie uždėjo savo draugystę, bet kad jį silpnai laikosi, tai užmanė susijungti su lietuviszka Szv. Vincento Dr-te, kad tokiu budu lietuviszka draugystę pakinkyti į lenkiszką veži mą, ją paversti į lenkiszką; bet tas ne pasisekė. 30 d. gegužio szių metų lenkai vėl buvo užpraszę lietuvius ant kokio ten lenkiszko apvaikszcziojimo. Musų lenkberniams to vien reikia. Jie tuojaus suszaukė nepaprastą susirinkimą, bet, rodosi, kad lenkberniams ne pasisekė, kadangi ant lenkiszko apvaikszcziojimo lietuviai ne dalyvavo.

22 d. berželio czia sustvėrė kuopa Susiv. Liet Amer. Isz syk prisiraszė 14 sanarių (ant 300 lietuvių tai labai mažai) ir visi užsimokėje po 1 dol. įstojimo. Kuopos virszininkais likosi iszrinkti: prezidentu — Jonas Zubrickas; sekr. — Antanas Stockis; kasierium — Kazys Kirszėnas. Antrą susirinkimą nutarėme laikyti 6 d. liepos s. m., ant kurio užpraszomi visi geri lietuviai ateiti ir prisiraszyti prie tos organizacijos, kuri kiekvienam atgabės ne mažą naudą.

Yra czia lietuvių ne prigulinczių nė į jokią draugystę, iszėmus kuopos raugalmaukių ir kazyrninkų, kurie laiko susirinkimus ant policijos stacijos už geležinių grotų. Jie maukia raugą per naktis, daužo su kumszczioms stalą, klykia, vieni kitiems galvas skaldo, o paskui policija ir sudas tusztina nuo sunkiai uždirbtų pinigų jų kiszenius. Dvasiszki mokintojai nesirupina apie patsisymą szios veislės žmonių, nors jie tą galėtų padaryti, kadangi didesnė dalis raugalmaukių ir kazyrninkų priguli prie kunigų garbintojų.

Szįmet, ant iszklausymo velykinės buvo czia net du dvasiszki piemenys: Saurusaitis isz Waterbury ir kitas nepažįstamas. Vienas bent mokino, kaip atlikti iszpažintį, o kitas vien rėkė, kad reikia saugotiesi vilkų, bet ne pasakė, ne pamokino, kaip iszrodo tie vilkai. Liepė jų savo namuose ne laikyt, einant, isztolo aplenkti; apie raugalmaukius ir kazyrninkus visai užmirszo. Gal tie elgtiesi dar slykszcziaus, kad tik kunigus garbintų ir nesigailėtų jiems doliarių. Užtai skaitanczius knigus gasdina net pragaro ugnė. Ne įstabu, kadangi skaitanti knigas garbina Dievą o ne kunigus.

Tarnas.

Isz Philadelphios, Pa.

Jau net czianykszcziai lenkberniai, kurie iki sziol laikėsi skverno duszių ganytojo, pradeda rugoti, kad duszių piemuo, vietoj mokinti žmonis ko gero, italijonų sklepe tankiau kolioja negu mokina, o isz koliojimų juk žmonės nieko gero iszmokti ne gal, vien naujų besikoliojimų žodžių, kuriuos tik susipykę, karczemose randa progą sunaudoti. Per pamokslus musų piemuo gazdina net iszmetimu isz niekada ne szluoto sklepo visus ne garbinanczius koliojantį pamokslininką. Nežinia tik, ar ant to galės szaukti policiją, kadangi gaspadoriumi bažnyczios yra italijonų kunigas, o ne lietuviszkas koliojimų mokintojas.

Priesz velykinę iszpažintį paleido paskalą, kad savo spangiems tarnams duos korteles už 3 dol., o tikriems seniems parapijonams reiks mokėti po 6 dol. Mat iszriszimas brangesnis tiems, kurie iszdryso nuo kunigo pareikalauti jo į banką sudėtų 5600 dol. parapijos pinigų. Dagi tie parapijonai, kurių yra 1300, iszdryso užvesti provą su kelioms desėtkoms lekbernių ir "atsivožijo" szventą kunigo "asabą apibrozdyti", aresztuodami po kelis kartus, kadangi mat, pagal musų doros mokintojų doros supratimą, nors kunigas kuo biauriausiai ką nors nuskriaustų, nuskriaustas ne gali nuo kunigo niekó pajieszkoti (teip atvirai mokina garsus zokoninkas Saurusaitis), kadangi tikincziam bak ne valia skųsti kunigų į svietiszką sudą, kadangi tas ne visada paiso ant apskųsto ypatos, bet iszduoda pagal sanžinę ir tiesas nusprendimus. Labiausiai gi musų duszių piemenį piktina, kad ne tik parapijos pinigai, sudėti bankuose, bet ir locni kunigo likosi užaresztuoti, kol prova ne pasibaigs; užaresztuota jo sudėtų 14000 dol. Tų pinigų isz bankų kunigas dabar ne gali paimti, o sumažėjus įplaukimams, jie jam labai reikalingi ant asabiszkų jo reikalų. Argi ne užsipelno todėl Philadelphios parapijonai, kad už nuodėmių atleidimą ant jų uždėti didesnį mokestį!

Nepaisant vienog ant koliojimų, ant pasinaudojimo net isz iszpažinties ant dauginimo savo pasekėjų, skaitlius kunigui atsidavusių tarnų nuolatai mažinasi. Neseniai nežinia kas paleido paskalą, kad nors kunigas su parapija ir praloszty provą, bažnyczios parapija visgi ne gausianti, kadangi ją už mokesczius parduoges miestas; dabar, girdi, mokesczių nieks nuo trijų metų ne užmokėjo. Iszgirdę tą net spangi kunigo tarnai pradėjo rugoti, kad kunigui ne tiek rupi bažnyczia, jeigu jis džiaugiasi, kad ji bus už skolas parduoda, kiek nuskriaudimas jo nekencziamos parapijos.

Pradeda pas mus rugoti ir depozitoriai ne galinti atgauti savo depozitų sudėtų pas musų piemenį. Jeigu teip atsitinka, tai juk pats depozitoriai kalti. Argi jie ne gali savo pinigus sudėti bankuose? Kamgi sudeda pas ne atsakanczias ypatas. Bankai, kad ir į Lietuvą nusiųstų ant pareikalavimo juose sudėtus pinigus.

19 d. berželio vėl buvo szaukti žmonės į sudą už skerdynes bažnyczioj, atsitikusias 3 d. lapkriczio pereitų metų. Provą, ant meldimo kunigines pusės, vėl sudas atidėjo. Matyt szitos pusės vyrams pradeda pakinkiai drebėti, kada tik sudas provos terminą paskiria. Keno sanžinė ne liuosa nuo didelių nuodemių, tą prastai apima baimė, kada už tas nuodemes ateina laikas atsakyti. Daug nuodemių turinti bijosi mat sudų, kadangi juose iszeina į aikstę visos nuodemės ir apie jas apraszo ir laikraszcziai. Dabar pas parapijos komitetą vaikszczioja visoki agentai ir prikalbinėja pansikinti provą sziuom kartu bent už musztynes bažnyczioj, kadangi mat tojė isz kaleinos pirmiausiai bus perkratinėjama. Negražu, girdi, kad sude pasirodys aiszkiai, kas atsitiko lietuviszkoj bažnyczioj. Girdi, jus atiduokite bažnyczią kunigui ir viskas bus gerai. Per vėlai vienog tie agentai atsiliepia su tokiais užmanymais. Dabar, kaip sudas nuspręs, teip ir bus. Jeigu piemuo ne nori provų, tai ne reikėjo ke'ti musztynių bažnyczioj! Kiekvienas pats už savo kaltes turi atsakyti. Ant taikymo ir agentų ne reikia, kadangi dabar jau vien sudas gali spręsti, katros pusės teisybė, jam vien priguli neteisingąją pusę nubausti. Ne parapijos komitetas szaukė policiją su knipeliais, ne parapijos komitetas liepė jiems daužyti ir mindžioti moteris ir vaikus Dievo nomuose. Kas turėjo drąsą kelti musztynes, lieti savo penėtojų kraują Dievo namuose, turi tiek turėti doros supratimo ir drąsos atsakyti už savo darbus priesz tuos, kuriems priguli dabojimas kraszto tiesų ir teisybės. Kas kaltas už kėlimą musztynių, kam turi prigulėti už lietuvių pinigus statyta bažnyczia, apie tai gali spręsti tik sudas.

Aleksandra Jocis.

Isz Boston, Mas.

Bostono miesto dalyj, žydų apventoj, gyvena ir ne mažai lietuvių, bet daugumas net gėdisi prisipažinti, kad yra lietuviais; jie lenda į lenkiszkas plunksnas, nors lenkiszkai nė kalbėti ne moka, krevezioja teip, kad tikras lenkas, iszgirdęs jų kalbą, turėtų ausis užsiimti; o lietuviszkai kalbėti ne nori, lietuviszką kalbą laiko už mužikiszką. Lietuvius niekina ir gėrisi savo lenkyste. Tuom tarpu, įpuolę į vargą, kadangi lenkai net į jų rubus įlindusio lietuvio ne szelpia, eina prie lietuvių, prisipažįsta lietuviais esą ir jau lietuviszkąi lietuvių pagelbos meldžia. Iszsikrapsztę isz vargo, vėl grįžta prie lenkų ir jiems perstato lietuvius stovinczias ant žemiausio laipsnio. Tuom tarpu visi tie lenkberniai pats stovi ant žemiausio laipsnio, lietuviszkų knigų ir laikraszczių ne nori skaityti, o kitokių nesupranta, ne turi isz ko nors sziek tiek apszviesti savo menką protą. Nemokėdami kitaip laiką praleisti, ką uždirba, tą ir prageria. Pasigėrę, peszasi ir už pesztynes patenka į tiesdarių globą. Patekę į bėdą, vėl glaudžiasi prie sumanesnių lietuvių, pagelbos ir rodos melsdami ir vėl stengiasi persistatyti gerais lietuviais. Pasiliuosavę vienog nuo bėdos, vėl grįžta prie lenkų, jiems laižosi ir kad geriau įtikti, niekina lietuvius. Tokių Bostone yra gana didelis skaitlius. Argi tai ne gėda jiems! Kad jie skaitytų lietuviszkus rasztus, apszviestų geriau savo protą, o tąsyk pats suprastų, kad besilaižydami lenkams, elgiasi negerai, užsipelno ant paniekos lygiai pas savuosius kaip ir pas lenkus.

Griausmas.

Isz Baldwinville, Mas.

Szitame miesto gyvena keturios szeimynos grynų lietuvių, o dvi ar trys lietuviszkos szeimynos vadina savę lenkais. Pavienių bus apie 35 ypatos; terp tų yra teiposgi daug sulenkėjusių. Knigų ir laikraszczių czianykszcziai lietuviai ne skaito; jeigu ir yra skaitanti, tai tokių yra labai mažai. Tautiszkas supratimas terp czianykszczių lietuvių stovi žemai; didesnė dalis laiką praleidžia prie kazyrų, o vakarais ir nedėlioms alkunėms trina szinkoriaus barą. Kazyrninkai ir trinanti su alkunėms szinkoriaus barą besidarbuojanczius ant tautiszkos dirvos vadina ne katalikais, o patys katalikiszką tikėjimą su kazyroms drutina. Subatos vakarais daugelis važiuoja į West Gardnerą pripilti gerklę, o paskui dar blauzdines namon parsigabena, kad per sanvaitę butų isz ko protą ir dvasią pakelti.

Svetimtaucziai apie lietuvius ne geriausią turi nuomonę. Dirba jie pigiau negu kiti, gyvena viename gyvenime po 15 ir po daugiau ir neszvariai gyvenimus užlaiko, todėl geresnių namų savininkai ne nori lietuviams gyvenimų samdyti.

Neseniai czia jaunas lietuvis apsivedė su mergina turinczia suvirszum 50 metų ir ketvertą vaikų. Laike vestuvių ypacz daug svaiginancių gėrymų iszgerė, turbut jaunavedžiai gėrymuose jieszkojo pasiraminimo, supratę, kad apsivesdami, ne gersi padarė. Tokiai porai ne galima pranasztauti laimingo gyvenimo ir sutikimo.

Žinomas.

Isz Brannford, Conn.

Lietuvių szitame miestelyj yra ne per daugiausiai ir terp tų yra diktai ne gražiai besielgianczių, ne norinczių apsiszviesti, ne mėgstanczių knigos ir laikraszczio, bet vietoj skaitymo per daug įsimylėjusių į gėrymus, kurie atima žmogui protą. Rods ir czia yra lietuviai norinti prikelti savo brolius isz sunkaus miego, besistengianti ir negražiai besielgianczius patraukti prie gero, bet iki sziol gerų darbai ne dideliu atgabena vaisius.

Czianykszcziai jauni vaikinai tankiausiai pykstasi, o pasitaiko, kad ir szaudosi, už merginas. Sztai 11 d. berželio vienas vaikinas, pamatęs kitą einant isz saliuno su jo mergina, palaukė, kol pora prisiartįs, iszsitraukė revolverį ir paleido du szuviu i paveržėją merginos, bet szuviai ne pataikė.

11 d. berželio buvo musų miesto parengtos prakalbos. Kalbėtojai buvo: kun. Žebrys isz New Britaino. Kalbėtojas ragino lietuvius prie vienybės, prie sutikimo ir prie katalikiszko tikėjimo. Antras kalbėjo p. Tareila isz Waterburio. Kalbos susirinkusiems gana patiko ir jie rankų plojimais dėkavojo kalbėtojams. Tuli vien rugojo, kad savo kalboj p. Tareila mažai kalbėjo apie dangiszkas galybes. Tie mat nesupranta, kad vieta pamokinimams apie dangiszkas galybes yra bažnyczios; ant visuomeniszkų gi susirinkimų kalbėtojai privalo aiszkinti svietiszkus žmonių reikalus; jeigu ir tokius susirinkimus paverstume į tikėjimiszkus, tai kurgi iszgirstume apie ne tikėjimiszkus reikalus?

Persergėtojas.

Isz Waterbury, Conn.

Lietuvos Sunų Draugystė nutarė reikalauti nuo savo sanarių atskiro mokesczio po vieną centą ant tautiszkų reikalų. Nors tai yra mažutė auka, vienog kad visos draugystės sanariai su džiaugsmu sudėjo už pereitus metus, pasidarė $6.98. Tą auką draugystė paskyrė ant kankintinių, kurie yra kentėję už tėvynę.

Prie tos paczios progos J. Kuzminckas ir K. Pėža sukolektavo $8.15, kuriuos draugystė paskyrė A. Gavenui. Pinigus paskirtus pon. Gavenui pasiųsime į "Vienybės" redakciją, o paskirtus kankintiniams siuncziame A. Olszevskiui — komiteto kasieriui.

Ta pati draugystė yra sudarius isz savo sanarių lietuviszką "beną". Benas ketina pirmą kartą pasirodyti priesz publiką su savo marszais 4 liepos, 1902 m. Vietiniai lietuviai su džiaugsmu laukia paskirtos dienos, kada galės iszgirsti pirmą kartą lietuviszkus marszus; ketina visi eiti ant parengto ant "beno" naudos piknino.

Lietuvis.

Isz Homestead, Pa.

Darbai szitose aplinkinėse eina labai gerai. Carnegie Steel Co. pakėlė užmokesnį ant 10% darbininkams dirbantiems ant valandų; dirbantiems nuo sztukų algų ne padidino. Pakėlimas užmokesnio prasideda nuo 1 d. berželio, bet darbininkai apie tai nieko nežinojo iki 27 d. berželio.

Lietuviai czia gana gerai sutinka, didelių vaidų ir nesutikimų nėra, bet su kokiais nors darbais ant tautiszkos dirvos ne gali pasigirti, nes czia truksta apszviestesnių vyrų. Laikraszczius mažai skaito, daugiausiai, rodosi, ateina czia "Saulės". Yra czia ir knigynas lietuviszku vadinamas; knigos yra po prižiura Carnegies knigyno. Isz jo kiekvienas lietuvys gali ant 12 dienų gauti knigų ant pasiskaitymo dykai, bet mažai kas naudojasi. Knigos yra po kunigo cenzura. Daugiausiai knigyne yra "Saulės" iszleidimų.

Biczus.

Isz Toluca, Ill.

Trys vietinės kalnakasių unijos, ant 4 d. liepos, rengia piknįką ant naudos sztraikuojanczių Pennsylvanijos anglekasių.

Viena gyvenanti czia lietuvė pametė patį ir paliko dvejatą vaikuczių: vieną 10 metų, kitą — 9 metų. Mat tėvas buvo girtuoklis. Parėjęs isz karczemos, muszdavo savo szeimyną. Vaikus nuo jo atėmė dabar, kadangi tėvas nesirupino apie prideranti jų auginimą. Vieną vaiką paėmė angliszka szeimyna, kitą gi chorvatai. Be abejonės szitie užaugįs vaikus geriau, negu tą butų atlikęs girtuoklis tėvas, tik, žinoma neužaugįs jų lietuviais.

Vai.

Isz visur.

‖ Apsireiszkė cholera mieste Tokio, Japonijoj.

‖ Chinų sostapilėj, mieste Pekine, siauczia cholera. Apsirgimai pasitaiko ne tik terp chinieczių, bet ir terp svetimų kareivių.

‖ Mieste Tienkuchao, Chinuose, minios chinieczių iszgriovė angliszkas ir amerikoniszkas misijas; prie to vienas misijonierius likosi užmusztas.

‖ Porte Sevastopoliaus, pietinėj Maskolijoj, ant maskoliszko kariszko laivo "Terek" kareiviai pakėlė buntą; jie užmuszė daug jų ne kencziamų oficierų.

‖ Maskolių valdomame mieste Porte Arthuro, Chinuose, apsireiszkė cholera. Czia iki sziol nuo cholercs pasimirė 300 žmonių. Cholerą atgabeno angliszkas garlaivys Hinan.

‖ Prancuzijoj, ant rando padavadyjimo, 130 tikėjimiszkų mokyklų ir kitokių įtaisų likosi uždarytų, kadangi jų užlaikytojai ne pildė rando padavadyjimų.

‖ Pietinėj Afrikoj, mieste Cape Town, nežinia nuo ko, užgimė gaisras, kuris visą miesto vidurį isznaikino. Blėdį gaisro padarytą skaito milijonais doliarų.

‖ Mieste Pinerio, Iszpanijoj, laike dievmaldystos už numirusio duszią, trenkė perkunas į bažnyczią ir užmuszė 25 ypatas, o 35 prie to likosi sunkiai sužeistos.

‖ Įtakoj upės Elbos, netoli Hamburgo, angliszkas garlaivys užbėgo ant vokiszko torpedinio kariszko laivo Nr. 42 ir jį sudaužė. Prie to kapitonas ir trys jurininkai nuo paskandyto kariszko laivo prigėrė.

‖ Netoli Iszpanijos sostapilės, Madrido, kariumenės stovyklose Lorsbanchel, iszlėkė į padanges parako krautuvės. Prie to du kareiviai likosi užmuszti, o 14 tapo sužeistų. Nuo expliozijos langai aplinkinėse triobose iszbyrėjo, durys karaliaus rumo likosi expliozijos smarkumo iszverstos.

‖ Caro adjutantas, lenkas aristokratas grafas Patocki, viename Varszavos kliube vieną vakarą praloszė, kazyruodamas, pusę milijono rublių. Teip mat linksminasi lenkiszki ponai, o ukininkai ir darbininkai Lenkijoj, dėl stokos duonos, priversti kraustytiesi į svetimus krasztus geresnės negu namieje laimės jieszkoti.

‖ Automobilių lenktynėse terp Paryžiaus ir Austrijos sostapilės Vindobonos laimėjo prancuziszki automobiliai. Pirmutinis į Vindoboną atkako Marcel Renault; jis bėgo su vidutiniszku greitumu 82 kyliometrų kas valandą. Anglijonas Edge atkako į vietą 20. tas; antras buvo lenkas Zborowski, bet jis važiamo ant automobiliaus Prancuzijoj padirbto.

‖ Prusuose, provincijoj Szlezijoj, dideli tvanai. Miestuose Opolėj ir Olavoj ulyczios vandens apsemtos, isz žemesnių miesto dalių gyventojai turėjo iszsikelti, kadangi triobos likosi vandens apsemtos. Ant ulyczių, vietoj vežimų, plaukinėja valtys. Apskricziuose Breslau tvanai isznaikino javus laukuose. Queis klonis visa vandens užlieta. Vanduo dar vis kyla, todėl dar daugiau blėdies pridirbs.

‖ Dėl perkėlimo apvainikavimo Anglijos karaliaus iszkilmių, tuluose Anglijos miestuose užgimė maisztai. Dunstablyj pulkai žmonių susirinko priesz miesto majoro namus ir iszdaužė visus langus. Panaszus maisztai buvo ir kituose Anglijos miestuose. Mat miestų valdžios pažadėjo laike apvainikavimo varguoliams duoti pietus, o kad apvainikavimas likosi atidėtas, tai varguoliai liko be valgių.

‖ Maskoliszkas randas iszdavė padavadyjimą, idant Finlandijos sudai, ant praszymo besiprovojanczių, priiminčtų dokumentus maskoliszkoj kalboj ir toj kalboj kad iszdavinėtų ir nusprendimus; nemokanti gi maskoliszkai, gali gauti nusprendimus ir prigimtoj kalboj, gali toj kalboj padavinėti ir reikalingus dokumentus, bet sudai privalo padaryti vertimus į maskoliszką kalbą ir už tą vertimą turi užmokėti nemokanti maskoliszkai. Taigi mat ir provos suduose finlandiecziams atseis brangiau negu maskoliams; sudams vienog, pagal teisybę, visi žmonės turi but lygus, jie, rodosi, ne gali besiprovojanczių dalinti į privilegiruotus ir neprivilegiruotus. Vien maskoliszkas caras ir jo valdžios kitokį mat turi supratimą apie teisingumą ir neteisingumą.

Isz Valdez, Alaskoj.

4 berželio, 1902 m.

Be tarnaujant man kariumenėj Suvienytų Valstijų, teko nukliuti ten, kur nė netikėjau. Netikėtai parėjo prisakymas keltis mums net į Alaską. 12-tą dieną gegužio apleidome Fort Lawton, miesto Seattle, sėdom ant laivo Bertha. Buvo su mums ir keletas civiliszkų pasažierių, beveik visi finlandiecziai; jie traukė tiesiog isz tėvynės į Alaską laimės jieszkoti. Važiavome Canados pakrantėms pro augsztus kalnus sniegu ir ledais užklotus. Po keturių dienų kelionės, pribuvome į miestą Juneau. Gyventojų jame yra apie poras tukstanczių. Yra jame dvi mokyklos, dvi aptiekos, viena alaus leidinyczia ir keturiolikas karczemų. Czia ir indijonai užsiima darbais; vaikai indijonų su baltveidžiais pulkais bėgioja ant gatvių. Kitoj pusėj juriu užtakos buvo matyt aukso kastynės, ir girdėt buvo garsus dinamito szuviai ardanti uolas.

Isz czia, po dviejų dienų kelionės, nuplaukėme ant salos Baranov, į miestą Sitką. Sitka turi apie pustreczio tukstanczio gyventojų. Nors ant trumpo laiko iszėjome į miestą. Puikiausia ir seniausia mieste trioba yra rusiszka cerkvė. Paklaustas vienas amerikonas, pasakė, jog czia beveik visi rusai gyvena, o terp jų vos keli amerikonai. Asz norėjau nueiti į cerkę, bet buvo per velu. Czia bestovint, pamacziau, jog musų oficierai eina su popu, leidausi ir asz paskui juos, o paskui manę ir kiti kareiviai. Suėjome į cerkvę. Popas iszrodė visas ikonas ant sienų, ant galo, nurodydamas ant vidurinio altoriaus, pasakė, kad kasztuoja 40,000 doliarių. Cerkvė yra labai sėna, nuo jos pastatymo prasideda ir miesto istorija; apdaryta ji labai szvariai.

Iszėjus oficierams laukan, kada popas pasiliko vienas cerkvėj, asz jį užkalbinau maskoliszkai; nusidžiugo popas ir padavė man ranką. Jisai sakė, jog turi gražią parakvįją, ir su virszum 800 indijonų apkriksztyjo. Ant galo pa-

dovanojo man rusiszkai angliszką knigelę, spaudintą New Yorke. Asz užklausiau,argi turint gražią parapiją, negalima parengti savo spaustuvės? Popas atsakė, jog czia gimę maskoliai visi apsipacziavę su indijonėms, iszvirsta į amerikonus, tokiu budu spaustuvę užlaikyt butų labai sunkų.

Nuo Baranov salos musų laivas iszplaukė į Didjurio pakrasztį, ir audra didelė per dvi dieni mus mėtė ant vandens.

Sustojome ant trumpo laiko miestelyje Kajak. Bet czia yra tik paczto stacija. Septintą dieną priplaukėme miestelį Valdez. Kitoj užlajos pusėj yra musų kazarmės, tik vienai kompanijai kareivių. Valdez turi į 1500 gyventojų. Yra czia teipgi maskolių cerkvė, lentų piovinyczia, karczemų ne truksta: ant teip mažo skaitliaus žmonių yra jų 10. Gėrymai labai brangus: maža sklėnyczia alaus kasztuoja 25c., czia už penktuką pirkti nieko negalima. Valgomi produktai ne brangiausi; maiszelis miltų kasztuoja 3 dol., tuzinas kiauszinių 35 c.; bet žiemos laike kalnakasiams ir aukso jieszkotojams kainuose: už svarą miltų reikia mokėti 1 dol., už tuziną kiauszinių 3 dol.

Musų dalį kareivių iszsiuntė vesti telegrafus, kurie eis nuo Valdez į Eagle City, turės 600 mylių ilgio. Man ne pateko iszeit, asz likau porte, kur visgi daug geriau negu ant lauko.

Dabar, saulutei kaitinant, ne szalta, bet retai saulė duodasi matyt. Nuo tirpstanczio sniego kildamas garas į debesis, visada apdengia žemę migloms. Sniegas pakalnėse umai tirpsta ir vandėnys, puldami nuo kalnų, daro didelį užimą, rodosi su savim viską nunesz. Medžiai jau iszsprogo ir žolė ant žemės pradeda pasirodyt, bet patikus sziaurės vėjui, vėl viskas rodosi nusigasta. Žiemą czia mažai dienos szviesa yra matoma, bet užtai vasara per tris mėnesius traukiasi viena diena: dabar pas mus per kiaurą naktį, kazarmėj, po langu sedėdamas, gali laikrasztį skaityt, szviesos iki valiai. Ateinantį metą žada vesti geležinkėlį nuo Valdez į Eagle City. Žmonės tikisi gausaus uždarbio. Amerikoniszki misijonieriai apsakinėja Evangeliją indijonams. Mokina juos drabužius skalbti, kas indijonams, žinoma, ne labai patinka. Indijonas už bonką degtinės, arba už dalį tabako, atiduoda savo paczią, dukterį ir visą turtą.

M. Siloumas.

Kas atrado Ameriką?

Istorija mokina, jog Ameriką atrado Columbas 1492 m. Tuom tarpu sziaurinė Amerikos dalis jau priesz Kolumbą buvo žinoma normanams, bet ir tie nė buvo pirmutiniais civilizuotais žmonėms, atsilankusiais į Ameriką; toli priesz normanus Ameriką atlankė civilizuotos Azijos tautos.

Pagal chiniszkus chronikas, 449 m. priesz Christaus užgimimą buddistiszkas misijonierius Hwui Shan pasiekė Ameriką. Pirmiausiai jis prisigriebė į Alaską ir perėjęs dabartinę Britiszką Columbija, Pacifico pakrantes Suvienytų Valstijų, prisigriebė į Meksiką ir į Vidurinę Ameriką. Su Hwui Shanu keliavo drauge penki buddistiszki misijonieriai. Apraszė jie auganczius augmenis, cziabuvių gyvenimą ir triobas, isz ko matyt, kad isz tikro jie pasiekė Meksiką ir Vidurinę Ameriką ir tai ant 800 metų pirma negu Columbus. Buddistiszki misijonieriai vienog ne keliavo į Ameriką su mieriu uždėti czia chiniszkas kolionijas, bet jiems rupėjo vien platinimas Buddos tikėjimo. Ar tas misijonieriams pasisekė ir ant kiek, jau to chiniszkose chronikose ne apraszyta. Be abejonės pasekmes atsilankymo chiniszkų misijonierių buvo apraszytos knigose Maya kalboj iszleistose, bet ant nelaimės, iszpaniszki fanatikai, teip kaip priesz juos, ant paliepimo Aleksandrijos krikszczionybės platintojų, tapo sudeginta garsi biblioteka, sudegino visas maya kalboj nesuprantamas iszpaniszkiems kunigams knigas. Tik viena vienaitinė maya kalboj knyga iszliko nu sudeginimo ir ji yra dabar nacionaliszkame muzejuje Madride. Rasztas tos knigos iki sziai dienai nesuprantamas, nieks jos perskaityti ne moka; gal but, kad fanatiszkų katalikiszkų kunigų sudegintose buvo koki paaiszkinimai palengvinanti skaitymą maya raszto, bet ką gi daryti, kad menkas protas fanatikų isznaikino vaisius czielų gentkarczių, czielų amžių proto darbo, pats nesuprasdami, kiek per tai blėdies padarė. Vėlesniems tirinėtojams civilizacijos vidurinės Amerikos teiposgi ne pasisekė surasti pamatų, ant kokių pasirėmę, galėtų perskaityti tą vienaitinę, iszlikusią nuo isznaikinimo, maya kalboj knygą. Knyga ta vienog paraszyta ant popieros panaszios į dirbamą Chinuose ir pati knyga susiuta teip jau, kaip susiutos chiniszkos knygos. Garsus vokszkas mokslinczius Aleksander Humboldt patėmyjo teiposgi didelį panaszumą meksikoniszkų, iki sziai dienai užsilikusių, monumentų ir triobų su chiniszkoms.

Taigi aiszku, kad Meksike darbavosi tie chiniszki misijonieriai, kurie czia iszplatimo tulus chiniecziams pažįstamus mokslus. Terp kokios vienos tautos darbavosi jie Meksikė? Be abejonės terp toltekų, prie kurių ir garsus mayai prigulėjo. Toltekus paskui pamuszė atėję nuo sziaurių necivilizuoti aztekai, po kurių valdžią buvo Meksikas, kada į jį atkako iszpaniszki užkariautojai. Kad ant civilizacijos senovės Meksiko turėjo įtekmę iszpažintojai Buddos mokslo, matyt ant iszkaltų slonių galvų paveikslų ant žinyczių Yukatane. Amerikoje slonių ne buvo, todėl jų galvų paveikslai turėjo but perimti nuo tautų tokių krasztų, kur tie žvėrys gyveno, taigi isz Azijos.

Indijonai Meksiko ir Vidurinės Amerikos, užsilikę iki sziai dienai, turi daug ypatybių prilypstanczių mongoliszkai rasai. Reikia todėl manyti, kad į vidurinę Ameriką atkako gal ne vieną kartą tautos mongoliszkos kilmės, jos maiszėsi su indijonais ir ant galo iszsidirbo dabartinis tipas su daug ypatybių prilypstanczių mongolams.

Vandenyj tirpstanti metalai.

Visoki mineralai, kokius randa žemėj, yra kietame pavidale, vien mineraliszki aliejai, kaip antai visiems žinomas kerosinas, yra žemėj skystame pavidale. Visi vienog kieti mineralai, po įtekme didelio karszczio, pavirsta į skystimą; žemės viduriuose, kur yra labai didelis karsztis, visi mineralai yra skystame pavidale, pavirtę į skystimą.

Žinote visi, kad druska arba cukrus, įmestas į vandenį, jame sutirpsta; užtai įmestas į vandenį auksinis arba sidabrinis pinigas gali iszbuti gana ilgai ir vis bus toks jau kaip ir tąsyk, kada jį į vandenį įdėjote. Taigi nė auksas, nė sidabras vandenyj ne tirpsta. Tuom tarpu, kaip likosi isztirta, jurių vandenyj yra truputis sutirpusio aukso ir sidabro, o jeigu paimti visus oceanus, tai jų vandenyse gal aukso ir sidabro bus daugiau negu sausžemių viduriuose. Isz kur todėl atsirado jurių vandenyse tas auksas ir sidabras? Jeigu nė auksas, nė sidabras nė prie jokių aplinkybių ne tirptų vandenyj, tai jų ir jurių vandenyj buti ne galėtų, kadangi ir patekę į vandenį tų metalų szmoteliai ne užsilaikytų vandenyj, bet kaipo sunkesni, nupultų ant dugno, o ten juos uždengtų tekancztų sausžemių vandenų sunesztas dumblas. Jeigu todėl jurių vandenyj yra auksas ir sidabras, tai tas rodo, kad prie atsakancztų saulygų galima tuos metalus sutarpinti paprastame, szaltame vandenyj. Isz tikro galima tą padaryti. Užtenka distiliuotame vandenyj padaryti teip vadinamą elektriszką arba Voltos lanką, bet elektrodus paimti ne isz anglių tik isz metalų, kaip antai: isz aukso, sidabro arba platinos (metaliaus sunkiausiai tirpstanczio). Į trumpą laiką pamatysime, kad vanduo įgaus tuojaus parvą to metaliaus, isz kokio buvo elektrodai, darant vandenyj Voltos lanką. Prisižiurėję isz arti gerai, galite matyti, kaip dalelės metaliaus po įtekme Voltos lanko tirpsta vandenyj teipjau, kaip į jį įdėtas cukraus arba druskos szmotas. Tokiu budu pasisekė sutarpinti szaltame vandenyj lygiai auksą, kaip sidabrą ir platiną. Reikia vienog imti distiliuotą, o ne vien pervirintą vandenį, kadangi pervirintame vandenyj pasilieka visokios vandenyj buvusios druskos, o jos tirpimą metalių sulaiko. Isz vandens, kur buvo sutarpinti metalai, ne sunku juos isztraukti: ant to užtenka vandenį perleisti per filtruojancztį popierą, o ant jos pasiliks buvęs sutirpęs vandenyj auksas, sidabras, ar platina.

Isz Szkotijos.

Czianykszcziai lietuviai paskutiniuose laikuose labiau subruzdo ir kimba prie visokių biznių Bollshille susidėjo keli lietuviai ir sujungtoms pajiegoms uždėjo lietuviszką krautuvę po vardu "Lithuanian Provision Co. Varpas". Minėtoj krautuvėj yra viskas, kas žmogui reikalinga ant maisto. Varpo kompanija, kiekviename atsitikime, žada suteikti geras rodas savo vientaucziams, teiposgi ketina gabenti lietuviszkus produktus į Angliją (ant to kompanija turėtų turėti diktą kapitalą; su mažais tas nesiduos iszpildyti. Rd.); žada szelpti tautiszkus reikalus, apszvietą ir lietuviszkus kankintinius. Kaip ji savo pažadėjimus iszpildys, nežinia; tas prigulės nuo paczių lietuvių supratimo. Sziuom kartu czianykszcziai lietuviai mažai supranta reikalą tautiszkos vienybės ir solidariszkumo, jie ne mėgsta pirkti sau reikalingus daiktus pas lietuvį, bet moka pinigus svetimtaucziams; jiems rodosi, kad saviejie tunka nuo lietuvių uždarbių ir todėl žydams lobius krauja ir nesupranta, kad teip besielgdami, daro ne gerai ir skriaudžia savo tautieczius. Pralobę nuo lietuvių žydai arba angl jonai paskui pats juokiasi isz lietuvių kvailumo.

Kunigas Vaitis rengiasi statyt bažnyczią, turbut nusižiurėdamas ant kun. Szlamo Londone, bet elgiasi visai kitaip negu Londono lietuviszkų duszių piemuo. Ant susirinkimo, atsibuvusio 7 d. berželio, liepš lietuviams sutverti komitetą, rinkti pinigus ir statyti bažnyczią patiems, kadangi, girdi, kunigas turi nuo parapijonų prigulėt (ar neužbers kun. Vaitį akmenims kiti kunigai, kuriems jis biznį gadina, už tokią herezįjį? Rd.). 17 d. berželio reugėsi suszaukti visų lietuvių susirinkimą ant apsvarstymo statymo bažnyczios. Pamatysime, kas ant to susirinkimo nusiduos. Gaila, kad kunigas Vaitis, kaip czia atvažiavo, pasitraukus kun. Varnagyriui 1900 m., ne pasakė, kad nori nuo parapijonų prigulėti bet tąsyk elgėsi visai prieszingai; permainė savo pasielgimą ir nuomones tik tada, kada žmonės paliovė jam aukas dėję. Dabar žmonės ne labai užsitiki ant pastovumo teip umai perkeistų kunigėlio nuomonių.

Kalnakasys.

Atsiliepimas.

Praneszame, juog "Ruta", žinoma lietuviszkai visuomenei jaunuomenės draugystė, nė girdėte negirdėjo apie užmanymą patalpintą "Rutos" vardu Varpe" 3-4 Num. 1902 m. 95 pusl. "Ruta" nerenka pinigų knygoms spaudinti. "Ruta" neleido į svietą nė vieno bilieto, apie kokius mini "Varpe" patalpintas "Atsiliepimas".

"Ruta" neveda jokių savo reikalų per "Varpo" bei "Ukininko" redakciją.

Jeigu tad knygoms platinti užsimezgė nauja draugystė, te malonės, meldžiama, atmainyt vardą ir nesinaudoti savo siekisms vardu keli jau metai gyvuojanczios draugystės. Kitaip kyla nesupratimas ir visuomenės klaidinimas.

Freiburgas. 18-VI 1902.

Dr. "Ruta".

Vietines Zinios.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 387 žmonės, pernai per tą laiką mirczių buvo 423 (mat sziemet, dėl szalto oro, mirczių nuo szilumos nėra). Terp pasimirusių buvo 231 vyriszkis ir 166 moterys. Daugiausiai mirczių buvo nuo džiovos, nės 53; nuo plauczių uždegimo 37; patžudysczių buvo 7; užmuszystų 19.

—Ant tuszczio loto terp Walnut str. ir Oakland ave., keturi vyriszkiai be jokios priežasties užpuolė ant policisto ir baisiai jį sumuszė. Matyt užpuolikais buvo plėszikai ir jiems jų sumusztas policistas nedavė isz plėszti pardavinyczios, todėl, perpykę, jie jį sumuszė. Sumusztą policistą reikėjo gabenti į ligonbutį.

— Laukdami 4 d. liepos, fabrikantai feierverkų iszmislyjo ant szių metų kelias naujas pyszkancztis feierverkų veisles. Ypatiszku mat budu mes radome džiaugsmą; sziądien vienog to budo prisilaiko vien kaip kur dar tik per pusę civilizuotuose krasztuose. Szaudymai miestuose jau, acziu Dievui, Europoj niekur ne pasitalko. Ateis gal kada laikas, kad ir Amerikoj tas isznyks; o tąsyk bus mažiau nelaimių dienoje sukaktuvių Amerikos neprigulmystės.

— Užstojus vasarai, užstojo szalczіai, nors turėtų but prieszingai. Teip szaltos vasaras kaip buvo iki sziol, seniai Chicagoj ne buvo. Lyja kas dieną. Pereitos nedėlios dieną nuo smarkaus lytaus užtvino ulyczios sziaur vakarinėj ir sziaurinėj miesto dalyj, vanduo užliejo kelnores namų, o ant Lake View daug kelnorėse parengtų gyvenimų. Lytus dar vis nesiliauja, o traukiasi jau per visą sanvaitę beveik nesiliaudamas.

— Pn. 2207 Ashland ave. negras William Hall likosi iszsztautas savo vientauczio, negro Harry Murphy ir atliko ant vietos. Abudu juodveidžiai dar jauni, turi vos 18 metų ir abudu dirbo Armouro galvijų piovinyczіose. Szovėjui mat koks vaikas drožė per ausį ir pabėgo, o tas, tikėdamas, kad tą padarė Hall, szoko ant jo. Prasidėjo tąsynės; abudu iszsitraukė revolverius ir szaudė į vienas kitą, kol Hall, mirtinai sužeistas, puolė ant žemės. Atlikęs savo darbą, Murphy pabėgo ir jo iki sziol nepasisekė suraszti.

Draugyscziu Reikalai

Pirmas metinis Pikninkas.

Chicago. Dr-te Teisybes Myletojų tures savo pirma metini Pikninka nedelioj 13 Liepos, darže Reissig's Grove, Riverside, Ill. Prasides 9 val ryto. Inženga vyrui su motere 25c.

Reissig's Grove daržas labai gražus, pilnas uksmetu medžiu, krumu, kvietku, visas elektrika apszviestas, gražus takai pasivaikszczioti, supuokles pasisupti, laiveliai pasiplaukineti ir viskas kas tik ant zabovos reikalinga.

Imkit Metropolitan Elevatori iki W. 48 ave., isz ten La Grange streetkari iki parkui.

Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti.

Su guodone,

Komitetas.

13-tas metinis Pikninkas.

Brooklyn, N. Y. Dr-te Sz. Kazimiero tures savo 13-ta metini pikninka subatoj, 12 Liepos, Ridgewood parke, L. I. Prasides 3 val po pietu. Inženga 25c. Daržas gražus, pilnas uksmetu medžiu, gražus takai pasivaikszczioti, didele szokiams platforma ir viskas kas tik pikninkams reikalinga. Ant szio pikninko dainuos ant 4 balsu Dr-tes: Teatraliszka ir Giedoriu S. Daukanto, Kudirkos ir Bažnytinis choras sekanczias dainas: "Lietuva tevyne musu", Rytoj jau namie nebusiu" ir tt. Muzika prof. A. Gudo. Nuo Broadway. Grand ir Houston farru daveža karai; Bushwick, Union ave. ir Myrtle ave., teipgi elevatoris nuo Broadway farro. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Lietuviszkas Pikninkas.

So. Chicago, Ill. Draugyste Sz. Izidoriaus Artojo rengia 1ma dideli pikninka petnyczioj, 4 Liepos (fourth July) 1902, darže P. Karecko, 758 123-czia ul. West Pullman, Ill. Prasides 9-ta valanda ryto.

Bus tai gražiausias pikninkas pietinej miesto dalyj, grajis pirmos kliasos muzika prie kurios bus galima gerai pasiszokti ir pasilinksminti. Chicagiecziai imkite West Pullman Streetkarius, o tie privež arti daržo tik per du bloku. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczіame atsilankyti.

Komitetas.

Chicago. Dr-te Liuosybes laikys savo menesini susirinkima nedelioj, 6 Liepos, 1 val. dienos, saleje J. Petroszіaus, 168 W. 18-th St. Ant kurio visi sanariai ir norinti prisiraszyti teiksis pributi. Naujiems instojimas $1.00.

Dr-te Liuosybes.

Chicago. Dr-te Dovido Karaliaus tures savo 5 metini balu nedelioj, 28 Gruodžio, 1902, Freiheit Turner salej, 3417 S. Halsted St. Todel meldžia visu kitu draugyscziu toje dienoje nedaryti baliu ne teatru idant vieni kitiems neužkenktumem. (11—7) Komitetas.

Chicago. Dr-te Dovido Karalious siunczia szirdinga aczіu visiems lietuviams ir lietuvaitems emusiems dalyvuma ant musu pikninko, laikyto 22 berželio, Reissig's Grove parke; už tai kad nepatingejo atsilankyti ir atsilanke teikesi gražiai apseiti. Komitetas.

Lietuviu Pikninkas.

Chicago. Dr-te Sz. Kazimiero Kar. tures savo pikninka nedelioj, 27 Liepos darže Reising's Grove, Riverside, Ill. Prasides 10 val ryto. Inženga vyrui su motere 25c.

Reissig's Grove daržas labai gražus, pilnas uksmetu medžiu, krumu, kvietku, visas elekrika apszviestas, gražus takai pasivaikszczioti, supuokles pasisupti, laiveliai pasiplaukineti ir viskas kas tik ant zabovos reikalinga.

Imkit Meropolitan Elevatori iki W. 58 ave., isz ten La Grange streetkari iki parkui.

Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti. Su guodone

Komitetas.

Chicago. Dr-te S. Daukanto tures savo czvertmetini susirinkima nedelioj, 6 Liepos, pusiaupirma val. dienos, saleje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan St., ant kurio visi sanariai yra kviecziami pributi, nes yra daug svarbiu reikalu ant apsvarstymo. Už nepribuvima bausme pagal nutarima

S. Abromaviczia, sekr.
946 - 33-rd St.

Chicago. "Auszros Dr-tes" susirinkimas bus pas Dra A. L. Graiczіuna, 167 W. 18-th St., g Liepos 7 val. vakare.

Chicago. Liet. Republikoniszka Kliubas, 12 vardos tures savo susirinkima subatoj, 5 liepos, 8 val. vakare, saleje Žilio ir Alijonio, 1158. S. Leavitt St. Ant kurio visus lietuvius kvieczia susirinkti, nes yra daug svarbiu reikalu ant apsvarstymo Komitetas.

Pajieszkojimai.

Asz Auguste Koch pajieszkau savo brolio, Fred Koch, paeinanczio isz Prusu; pernai jis gyveno Old Forge Rendham, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Miss. Auguste Koch,
166 Grand St., Brooklyn, N. Y.
(4—7)

Pajieszkau savo brolio Franciszkaus Savickio, Vilniaus gub., Traku pav., Merkines vol., kaimo Taruconių. Atsisvankti pas:

Jos. Savickas,
3 James Place., Waterbury, Conn.

Pajieszkau savo pus broliu Jonė ir Stanislovo Karbausku, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Jomantu. Teiksis atsiszaukti ant adreso:

Miss. Jozefa Samokaitiene,
65 Elerd St., Pittston, Pa.

Kas užtemys kur Mateusza Valiukevicziu (angliszkai jis vadinasi Mike Valukas) teiksis duoti man žine, o busiu dekingas.

Anton Suszinskas,
Box 45, Newton Upper Falls, Mass.

Pajieszkau savo pusbrolio, Juozo Valnos, Vilniaus gub., Traku pav., Aloves vol., kaimo Svobiszkiu. Teiksis atsiszaukti ant adreso:

Hipolitas Monkevicz,
28 Ames St., Brockton, Mass.

Reikalauja 1000 darbininku vyru ir moteriu prie miesto ir kaimo darbu. Gera mokestis. Mes sznekame lietuviszkai.

Chicago Employment Agency,
118 5-th ave., Chicago, Ill.

Grand Opening.

Chicago. Petnyczioj, subatoj ir nedelioj 4, 5 ir 6 Liepos darau inkurtuviu baliu savo naujo saliuno, ant kurio dideleje saleje grajis gera muzika ir szeciai susirinke gales gerai pasilinksminti ir pasiszokti. Todel visus pažystamus ir aplinkinius kviecziu skaitlingai susirinkti. Antanas Bitinas,
716 S. Canal St., Chicago, Ill.

AR REIKALAUJI?

Knygu, Abrozu, Abrozeliu, gražiu su pavinczіavonems gromatoms Popieru, drukuojamu Maszinukiu? Ta viska gali gauti Lietuvos redakcijoj. Czia gali gauti visokias lietuviszkas ir lenkiszkas knygas kokios tik ant svieto yra. Raszyk o gausi Katalioga.

Ar reikalauji szifkortes? Raszyk o gausi prekes ant visu laivu.

Ar reikalauji siusti pinigus in kraju? Raszyk, o gausi prekes.

Pinigai pasiusti per Lietuvos redakcija greicziausiai suvaikszczioja, niekada ne žusta, o prekes pigesnes kaip kitu.

Lietuvos redakcija teipgi užsiima iszkolektavimu pinigu sudetu bankuose ir už algas. Ta viska atlieka už labai maža preke. Ko tik reikalauji raszyk indedamas už 2c. marke ir gausi atsakyma.

Adresuok.

A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St. Chicago Ill.
Sub Sta. 60.

CIGARAI.

Visokio skyriaus ir visokiu prekiu **Cigarai** yra gaunami fabrike **Naujokas Cigar Co.** Cigarus imant stacziai isz fabriko visada geriau ir pigiau atsieina negu nuo agentu perkant. Jie pristato cigarus i visus Amerikos miestus ir priima orderius nuo mažiausiu iki didžiausiu.

NAUJOKAS CIGAR CO.
334 E. 55-th St. New York, N.Y.

Teisingas laiszkas.

....Meldžiame tautiecziu tankiaus mums paraszyti apie savo padėjima ir atsitikimus kokius turėjote pereiti gyvendami sziame krajuje, tokiu budu yra geresnis kelis susipažinimo su tautieczіais. Tulas Mat. Zechmeister isz Hibbing, Minn, raszo:

Ilga laika sirgau ant pilvo. Ant galo pradėjau gerti Trinerio Kartuji Gydanti Vyna ir nuo to laiko mano sveikata pradejo geriatis. Dabar jau esu vis szkai sveikas ir ta gyduole kiekvienam kencziancziam pilvo liga galiu drasiai pasiulinti."

Neužginamu faktu yra, kad Trinerio Gydanti's Kartus's Vynas yra gera dyduole ne tik nuo pilvo ligu bet podraug jis veikia ant kepenu ir inkstu ir priverczia juos prie naturaliszko veikimo. Laike vasaros karszcziu kiekvienas privalo gerti Trinerio Kartuji Gydanti Vyna, idant žlebcziojimo organus tvarkoje užlaikyti. Gaunamas visose aptiekose ir geresniuose saliunuose, kaipo ir pas pati fabrikanta, Juozapa Trineri, 799 S. Ashland ave., Chicago.

Naujausios Knygos.

Atminimai už motinos duszia. Apsakymas isz tikru atsitikimu kaip Lietuvoje Zekvijos atsibuva.....5c.
Grabnyczіu žvake. Graži pasaka..5c.
Kaip apsireiszkia gyvastis žmogous kune? Naudinga moksliszka knygele parodo rasztu ir paveislais visas dalis žmogaus kuno kokiu budu jos visas turi gyvybe ir savo sveikme.....15c.
Judoszius. Apraszymas kaip tuli lietuviai laike lenkmeczio maiszto, 1863m. buvo sznipukais ir maskoliams iszdavinejo savo brolius ant suszaudymo kitus isztremimo Siberijon...5c.
Nebepirmas. Paveikslelis isz mokslei-viu gyvenimo.....5c.
"Ne Gadai" arba baisus sapnas.....5c.
Paveikslai. Pasaka isz lietuvių gyvenimo.....10c.
Palangos Juze, (ketvirta laida).....25c.
Sugriautas Gyvenimas.....5c.
Szunadvokatis.....15c.
Žemiu Dulkes. Apysaka paraszyta M. Radzeviczutes. Yra viena isz geriausiu ir svarbiausiu pasaku.....50c.
Speka ir Medega jau iszejo isz po spaudos. Preke.....$1.50
Gražiais drutais apdarais.....$2-00

LIETUVOS REDAKCIJOJ DAR YRA GAUNAMOS IR SEKANCZIOS KNYGOS:

Istorija Lietuvos, Skirmuntaite....25c.
Mužikelis.....10c.
Valszes Kristaus pas popiežiu.....5c.
Vienakis.....5c.
Bestiality of Russian Czardom.....5c.
Auszra 1884 metu.....$1.00.
Auszra 1883 metu.....$1.00.
Kalendorius 1893 metu.....15c.
Programas Liet. Social. Partijos....5c.
Žirgas ir Vaikas.....30c.

ETHNOLOGIJA,
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

gariškos atžalos tautų. Dar toliaus į šiaurius gyvena tikri finnai, augščiausiai kulturiškai stovinti Europoj mongoliška tauta, turinti gana didelę literaturą ir tautišką poemą Kalevalą; kitos tautos tos kilmės yra dar nomadais besivalkiojančiais iš vienos vietos į kitą su savo šiaurinių elnių bandoms. Prie to skyriaus tautų priguli gyvenanti šiaurinėj Norvegijoj ir Finlandijoj laponai, žinomi iš savo mažo ugio.

Laponiška moteriškė su vaiku.

Penktą grupą altaiškų tautų tveria samojedai, gyvenanti pakrantėse Šiaurinių Ledinių jurių, vakarinėj Siberijoj; stovi jie ant žemo kulturiško laipsnio, minta iš medžionės, o kaip maskoliai tvirtina, ne niekina prie geros progos ir žmogaus mėsos.

Poliariškos tautos.

Šiauriniuose kraštuose, pajuriuose Ledinių jurių, kur dėl trumpų vasarų ir didelių šalčių ne auga jau girios, girių medžiai, jeigu ir auga, tai vien pavidale mažų krumynų, gyvena čielos eilės tautų. Tautos tos, dėl neprilankių aplinkybių, ne galėjo susirišti į tvirtus ryšius susidedančius iš milijonų žmonių, ne galėjo pakelti nė žemdarbystės, nė pramonių, kadangi dideli šalčiai ir trumpa vasara ne daleidžia jų tėviškėj auginti javų: pasėti į nutirpusią tik ant paviršiaus žemę grudai rods iszdygsta, bet ne spėja nunokti. Miežiai auga ir nunoksta kraštuose toliausiai į šiaurius gulinčiuose, bet ir jie ne nunoksta jau poliariškuose kraštuose, kur užstojus žiemai, naktis traukiasi be pertraukos per čielus mėnesius. Suprantame, kad tuose kraštuose gyvenančios tautos ne gali nė pamyslyti apie žemdarbystę; o kad tuluose kraštuose, kaip antai ant salos Grenlandijos, išėmus kelių vietų prie pietvakarinių pakrančių, kur vasaros laike pasirodo žolė, likusi tos milžiniškos salos dalis amžinu ledu uždengta ant 1500 pėdų storai, negalima nė gyvulių auginti, tai gyvenančios tuose šaltuose kraštuose tautos priverstos išsižadėti ne tik žemdarbystės, bet ir gyvulių auginimo, turi maitytiesi vien iš žvejonės ir medžionės.

Tuose kraštuose gyvena daug tautų ir tautiškų giminių, bet visos jos susideda ne iš daugelio žmonių, kadangi tokiose neprilankiose sanlygose ne gali iszsidirbti tvirtesnės organizacijos. Tautos tos ir tautiškos giminės ne priguli prie vienos rasos, nors iš kuno sudėjimo jos prisiartina prie mongolų. Dar mažesnė savitarpinė giminysta yra jų kalbose. Visi jie užsiifna žvejone ir medžione, ant savo valčių žvejoti nusiduoda toli į jures. Tautos tos apgyvena ne vien pakrantes Šiaurinių Ledinių jurių, bet teiposgi pakrantes Beringo ir Ochocko jurių, pereina į Grenlandiją. Prie šito skyriaus tautų priguli: Jenisejaus įtakų ostiakai (jų ne reikia maišyti su upės Obės ostiakais), jukagyrai, gyvenanti prie šiaurinių Siberijos pakrančių; prie to skyriaus tautų reikia priskaityti ir toliaus į pietus, ant salos Sachalino ir šiaurinėj Japonijoj gyvenančius ainus, kurių ne galima priskirti prie grynų mongoliškų tautų ir tulas gimines gyvenančias šiaurrytinėse pakrantėse Siberijos. Gyvenanti Beringo jurių siaurumoj namalosai užima kaipi tarpą terp mongolų ir eskimonų, gyvenančių toliausiai į šiaurius, kur nė joki kitokios kilmės žmonės ne gali išlaikyti neprilankių gamtiškų aplinkybių. Vienos isz tų poliariškų tautų, apart prisavintų šunų, augina dar šiaurinius elnius, eskimosai gi turi pasiganėdinti vien šunim, kadangi jų apgyvenamuose kraštuose ir teip mažai reikalaujanti šiauriniai elniai išmisti ne galėtų.

Kada pirmą kartą į Ameriką atsilankė normanai, ant 500 metų prieš Kolumbą, eskimosai gyveno toliaus į pietus, iszilgai Atlantiko pakrančių, dabartinėse angliškose Šiaurinės Amerikos valdybose, tik XIV šimtmetyj persikraustė jie į Greenlandiją, kur ir dabar gyvena. Visas skaitlius eskimosų, nors jų turbut nieks ne suskaitė, ne pereina vienog 20000 galvų. Eskimosų ne galima priskaityti prie stovinčių ant žemo kulturiško laipsnio. Ne reikia užmiršti, kad jie gyvena neprilankiausiose sanlygose, tokiose, kokiose nė joks kitas gaivalas gyventi ne gali, kur nėra medžių pasistatymui triobų, kur jurių atgabenta nuo susidaužusio laivo medinė lenta teip yra branginama, kaip pas mus aukso arba deimanto šmotas; medį vartoja tik ant reikalingiausių padarų; o vienog eskimosai mokėjo išnaudoti tuos tolimų šiaurių kraštus, kokių nieks jiems ne pavydi, kur nieks savo jungo ant eskimosų pečių uždėti nesikėsina, kadangi tas yra ne galimu. Eskimosai ne vartoja metalių, kadangi jų turbut nėra jų apgyventuose kraštuose, o jeigu po stora ant 1500 pėdų ledo pluta žemėj yra metalinės rudos, tai ne ėsant medegų kurinimui ir specialistai civilizuotų kraštų neįstengs iš rudos metalių ištarpinti. Vietoj pečių, savo sniege ar žemėj iškastuose namuose, eskimosai vartoja jurių sliekų dežes, į kurias pripila jurių žuvių taukus arba troną, vietoj knato, įdeda pluoštą žolių ir ant tokios ugnies verda sau maistą, tokios prietaisos apšildo ir gyvenimą. Geresnių iš tų medegų, kokias eskimosai turi, nė sumaniausias europietis neišmislys. Sala Grenlandija priguli Danijai, bet ji čia ne laiko pulkų urėdninkų, kadangi tose sanlygose, kokiose gyvena eskimosai, nė joks europietis ne išgyvęs. Nuo daniškų misijonierių eskimosai išmoko skaityti ir tas mokslas laikosi šeimynose; išleidžia jie ir laikraštį savo prigimtoj kalboj. Nežiurint ant neprilankiausių sanlygų, eskimosai priguli prie linksmiausių žmonių ant svieto ir civilizacijoj ir sumanumu jie stovi augščiau už kitas šiaurinių kraštų tautas.

Indo-Europėnai arba Terpžeminių jurių rasos tautos.

Apart tų Azijos tautų, apie kokias iki šiol kalbėjome, gyvena dar čia daugelis kitokių, neprigulinčių nė prie malajų, nė prie mongolų, bet prigulinčių prie tos pačios, ką ir mes, visi europėnai, rasos, prie kokios priguli ir gyventojai šiaurinės Afrikos. Tokių

Sirijos žydelkaitė.

tautų yra Azijoj čiela eilė. Jos dalinasi į dvi atžalas: į semitiškas ir ariškas tautiškas atžalas, o tos vėl dalinasi į atskiras tautas; jos drauge visos tveria tautas *baltveidžių* arba *kaukaziškos* rasos, kitaip vadinamas *indo europeiškoms* arba *Terpžeminių jurių tautoms.*

Arabas.

Prie gyvenančių vakarinėj Azijoj kaukaziškos arba Terpžeminių jurių rasos tautų priguli afganai, persai, kurdai ir tt.

Persas.

Afganas.

Tautos tos gyvena aplinkinėse Terpžeminių jurių lygiai Azijoj, kaip Afrikoj ir

Kurdas.

(Toliaus bus.)

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po.............52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po...52½c
V rsz 1000 rubliu, rublis po.........52½c

Galima siusti szimtus ar tukstanczius rubliu kiek tik nori, bet siuncziant mažau kaip 100 rubliu, reikia siusti tik sziokias sumas:

3 rublius.	37 rublius.	71 rubli.
6 rublius.	40 rubliu.	74 rublius.
9 rublius.	43 rublius.	75 rublius.
12 rubliu.	46 rublius.	78 rublius.
15 rubliu.	49 rublius.	81 rubli.
18 rubliu.	50 rubliu.	84 rublius.
21 rubli.	53 rublius.	87 rublius.
24 rublius.	56 rublius.	90 rubliu.
25 rublius.	59 rublius.	93 rublius.
28 rublius.	62 rublius.	96 rublius.
31 rubli.	65 rublius.	99 rublius.
34 rublius.	68 rublius.	100 rubliu.

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Knygos sawos spaudos.

Aryw! Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.........30c

Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke.........25c

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele privalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti ciielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amžį ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke.........35c

Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill, 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabalelių iki daejo iki paukszcziu, žvieriu ir paties žmogaus. Su paveikslais.........40c.

Arcyvskupas Valanczius. (Valanczauskas) nebuvo viliugu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembskio. Izsleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. A.A. 77 pusiapiai.........15c.

Apie turtu iszdirbima, kaina ir sokramą. Verte S. M. Veikslas gvildenantis politi-zkąją ekonomiją. Kokiais keliais isidirbą turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo.........35c

Baudžiava Lietuvoje. Parasze žmogus. Iszleido T. M. D. Yra tai baudžiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje įvyko, kaip atsiliepe ant lietuviu, kaip ilgai ten tvėrė kada ir kaip tapo panaikinta.........15c

Dvyniai Vagiu. Parasze kun. Dembskis. Isz leido Susiv. Lietuvių Laisvamanių Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveiksleliu Loakoono grupos. Knygelė patiekta reikalui pakėlimo moteriszkės. Ji nurodo priežastis delei kurių moteriszke tapo žemesne už vyriszki ir paduoda rodykles ant jos pakėlimo.........25c

Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti isz asztuonių sekanczių gražių pasakaiozių: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Žiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis.........15c

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gerkie, Naikovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni: isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ažeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokiuose gyvuna gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis iszskaitytos visos viesz patystes, karalystes, kunigaikszlystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, papročiai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szalcziai ar karsztiai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neuzteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslėliais: mapu, gyvuliu ir tt.........$2.00

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parasžai ant nugaros ir szono. Preke.........$2.50

Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir augnami augmenys? Pagal Lunkeviczių, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveiksleleis.........20c.

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo waziuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo tapo nasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke.........$1.00

Drutuose, gražiuose apdaruose.........$1.35

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899m. 585 puslapiu didelo formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Kraucziuno, "Lietuvos" izsleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios.
Popieros apdarais.........$2.00
Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais.........$2.50.

Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis.........10c

Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldė kun. V. Dembskis.........15c

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai mokslisz kas apraszymas apie yvairius musu žemes augmenis, ju sodejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslėliu., 129 puslapiai.........35c.

Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, isgriowe altorius ir užpecze'ijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.........15c

Lietuwiszkas Lementorius su roterisis, katekizmais ir mistranturu.........15c

Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra plian .os, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 pusla pius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti.........75c

Drutuose, gražiuose apdaruose.........$1.00

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkainis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistuczlu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteliste yra mums naudinga ar bledinga.........15c

Lietuviu prateviai Mažojoje Azijoje nuo senovei iki jie pateko po valdžia rusu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 253 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu prateviai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą.........50c

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta vaidinimui teatro myletojams.. 25c

Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka.—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus.........50c

Apdarytas.........65c

Olitypa. apysaka isz laiko terpawiszkos kares Indijonu Amerikos.........25c

Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus waikszcziodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kantrei iszkentejo.........20c

Pamokslai Izsminties ir Teisybes iszguldinėti Galwoczių wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 gražiu, juokingu ir iszmintingu pasakaicziu Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią knyngelę, o gražiai pasijuoks. Žmones tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti iszmintinga atsakymą.........50c

Rankvedis gromatų raszymui. Pamokinanti knygelė kaip raszyti gromatas visokiuose reikaluose į visokių luomų žmonis: į giminės, draugus, prekėjus, ponus, kunigus, urėdninkus, ir į patį carą. Teipgi meilingi laiszkai jaunikiaiczių į merginas ir merginų į jaunikaiczius reikale susipažinimo ir apsivedimo.........40c

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka, paszvesta jaunumenei.........25c

Speka ir Medega, principai prigimtinio surėdymo visatos drauge su moraliszku mokslu ant anų paremtu. Visiems suprastinai parasze prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiszką laidą, su mažais prideczkais isz senesnių laidų lietuviszkai perguldė Dras J. Szliupas. Su paveikslu ir biografija raszaliaus. Yra tai mokslas gvildenantis gamtos dalykus, kuriuos žmones vadina Dievo surėdymu.........$1.50

Gražiuose, drutuose apdaruose.........$2.00

Svieto pabaiga. Kas nori žinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito szią knygelę..10c

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos miszių, miszparu ir daugybe kitu; miszių maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszkai ir lotiniszkai; daug lotynisku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos; psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, tažanczieji, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygelė isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, taiki, sllidi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4¼ coliai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be apkalimo.........50c.

No. 2. Mažas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis, su kabute.........75c.

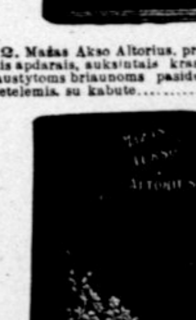

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros minksztais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, paraszais ir kwietka.........$1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziszkos gluodnios skureles apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai.........$1.50

No. 5. Mažas Auksto Altorius, apdeta baltais sloniaus kaulėliais, su 3 medalikeliais, aksomo nugara, apkaustytos kriaunos sidabruotomis bletelemis, su kabe, auksinti krasztai.........$1.50

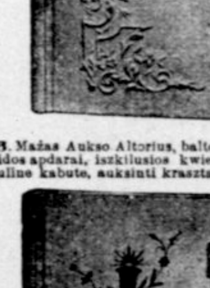

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celiuloidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai...$1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celiuloidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai.........$2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudžia Viesspaties Jezaus.........5c
Anima Vilis, naujausia ir gražiausia pasaka, kuria skaitytojas atsidžiaugt negales....75c
Apieka Diewo, pasaka.........50c
Andersono pasakos, P. Nerio. 10 gražiu pasaku vienoje knygeleje.........15c
Apie Jona Twardauska garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus.........25c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai dar negirdėjo.........5
Duonos jieszkotojai, apysaka H. Senkievicziaus.........25
Du puikus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku.........50
Gyvenimas Stepo Raudonsio, pasakos Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdejo.........50
Ideja ant meszlyno. Apysaka musu dienu.
Aukauja broliams lietuwiams Musa.........10c
Istorija gražios Magelonos.........15c
Istorija septyniu Mokytoju.........50c
Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus.........25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes.........5c
Kas teisybe tai nemelas, puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo.........15c
Kaukazo Belaiswis. L. Tolstojaus apysakele. 10
Kunigas, puikus apraszymas isz gywenimo lietuwiu.........50c
Kn. A. Bubos Prozaiszki Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 gražiu pasaku, paraszytu kn. Burbos, buwusio klebona lietuwiszkos parapijos Plymouth, Pa., kurios tai yra szitokios: "Tirmiszkiu Andrius", "Szwiesule", "Drasybe ir iszmintis žmogaus", "Apiburta awis", "Tewo paskutiniai žodžiai", "Naujalenkis isz priewartos", "Sesuo", "Už tewynes meile", "Burtininkas isz Cucugvano Austrijos", "Sodžiaus elgeta", "Welnio iszpažintis", "Smertis ant nosies".........80c
Kekszta Simas ukiszka apysaka. Szi yra ne tik graži pasaka bet ir geras pamokinimas prie ukininkystes.........10c
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Miloslawskis.........40c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trimis abrozeliais.........10c
Markus ir Aurelionas, apisaka isz pirmu amžiu krikszczionystes.........20c
Mythai, Pasakos ir Legendos Žemaicziu, surinktos Ed. Veckenstedt'o, verte J. Szliupas M. D. D. I. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus geru ir piktu dievu, apie Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kuriuos senoves lietuviai tikejo ir sziadien da nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke.........50c
Nedorybe Rymo Ciecoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono.........40c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems.........5c

Lietuwiszkos Pasakos. Wedega lietuwiszkai mytologijai. Surinkta Dro J. Basanawicziaus. Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias; Perkunas ir velnias. Žmogus ir welnias; Apie raganas ir raganius; Apie Deives, Laima ir Laumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus. Apie milžinus; Apie žalczius ir smakus; Apie wilktakius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kures dar ir sziadien daugybe lietuwiu tiki buk tai wis buwus teisybe.........$1.50c
... gywena Kynai (Chinai). ... labai akywos pasakaites.........10c
... miszios. (Isz lenkiszko). Pasaka isz atsitikimo miesto kliosztoriuje.........10c
... žemę. Labai graži pasaka 20.
... arklas ir Mendelis Didgalwis Dwi pasakeles.........10c
... abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pasakos.........20c
... Lizdeikos duktė arba Lietuwa XIV szimtmetyje. labai graži pasaka.........75.
... Gražiu Žmoniu.. paraszyti kn. Totoriaus (Tatares). Yra gražios ir labai pamokinanczios pasakos.........60c
... arba balsumas Diewo rustybes. Parasze Szwentmikis Apsakymai isz tikru atsitikimu isz Lietuwos lietuwiszku parapiju.........10c
... Parasze Žemaite. Graži pasaka apie vaikina ir jauną mergina ir ju susipaziavimą.........15c
Egle žalcziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramai paraszyti Aleksandro Gužucio.........25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziaudieninio Lietuwiu padejimo.........10c
Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apsakymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in žiemiu karalystes skersai kalnus Alpomis wadinamus, wersta ant lietuwiszko Kn. Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwasiszką nauju pasiskaitimo tegul nusiperka szę kningelę.........30c
Gywenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinejimus suraszytas.........15c
Irankiai szventos Inkvizicijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo katalikų tikejimo ant žemes. Parasze Mac Donald. Labai akyva knygute.........10c
Isz ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoje. Parasze kn. Dembskis. Szi kniga paduoda svarbiausias isztraukas isz szventos Biblijos, kurias perskaite suprasit, kas yra Biblija ir kodel kunigai draudžia ją žmonems skaityt.........75c
Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudinga moksliszka knygele.........10c
Istorija Europos su mapoms.........50c
Istorija gražios Katrukos.........10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje.........30c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeitą. Parasze Zanawykas.........40c
Iszganimas wargdienio. Knižele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima.........25c
Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi.........15c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentumem.........10c
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu del wyru Dalis I.........30c
Kankles, lietuviszkos dainos 4 balsams vyriszkiems sutaikytos: parupino Dr. V. Kudirka. II dalis.........30c
Keli Žodžiai apie Auginima, paraszyti J. S. Kuokszczio. Labai naudinga knygele tevams, norintiems iszauginti savo vaikus ant sveiku, doru ir naudingu draugijai vyru.........10c
Kaip igytie pinigus ir turta.........10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai.........10c
Kristijonas Duonelaitis.........10c
Kas yra, o kas bus.........10c
Krumpliu Jonas pasaka.........10c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu.........10c
Katalikų Bažnyczia ir mokslas pagal Zahn'a verte kn. A. Milukas.........15c
Kristijono Donelaiczio Rasztai.........40c
Kapai Didžiu Kunigaikszcziu ir Karaliu Vilniuje Pagal A. Kirkora, parasze N. Yra tai istoriszkas iszsznipinėjimas apie Vilniaus praeiti pagal paminklus, užsilikusius ant grabvieczių D. L. Kunigaikszcziu ir Karaliu.........10c
Krituoliai szviesos bei abrozai Sutaise Bevardis. Keliolika labai akyvu abrozu perkratancziu tulus tikejimiszkus dogmatus.........50c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai.........10c
Kelios istoriszkos dainos. Gražios ir swarbios apie Lietuvos praeitis, jos lietuwiszku kunigaikszcziu. Kražiu skerdyne ir tt.........10c
Keistutis, tragedija 5 aktuose del teatru.........20c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma.........10c
Keletas rasztu apie Kražius, paraszyta D. Butkeraiczio. Aiszkiai apraszo pjowyne Kražiuose, kaip tas wiskas atsitiko. kiek ir koki žmones buwo aresztuoti, kiek sužeistu, kiek užmusztu, kiek nusudytu ir tt.........15c
Kuningas, puikus apraszymas isz gywenimo Lietuwiu paraszyta del Amerikos Lietuwiu.........50c
Lengwas budas paciam per sawes pramokti raszytie, del nemokancziu.........10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu.........$2.00
Lietuviszkas Albumas. Laida I. Istoriszkos ir szeip jau Lietuvos vietos. Parengtas ir iszleistas kn. Miluko su pagelba prenumeratoriu. Telpa czia gražus paveikslai su trumpais apraszymais žymiausiu Lietuvos vietu, iszdirbimu ir naminiu darbu, kaip tai: Altorius Auszros Vartu su stebuklingu paveikslu Paneles Szvencziausios Vilniuje: Griuvesiai Mindaugio rumo Naumiestelyj: Griuvesiai Lydos pilies; Griuvesiai Krevo pilies, Liszkava; Nauji Trakai; Griuvesiai Medininku pilies; Gelgaudiszkis; Griuvesiai Gedemino pilies Vilniuje; Perkuno szventinyczia Kaune; Kedainiai, Mir, Vysokie Litevskie; Kretinga; Kražiai; Rakiszkio bažnyczia, Kapas Simano Daukanto, Birutos koplyczia, Palanga, Buomas ties klaipeda, Minijos slenis ties Garždais, Nemunas ties Vilkija, Uke lietuvio Suvalku gubernijoj, tokia jau uke Kauno gub: toliaus eina paveikslai visokiu lietuviu užsiemimu, naminiu padaru ir tt. Apraszymas paveikslu dvielose kalbose—lietuviszkoj ir angliszkoj. Preke.........50c
Lietuvos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos.........20c
Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejimą, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui.........10c
Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje. Iszrodo ka gero ar blogo lenkai lietuwiams padare ir ar turime su lenkais laikytis ar nuo ju szalintis.........10c
Laisvos Valandos. Eiles. Parasze Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Czia yra surinkta 23 mažesnes eiles garbaus musu poeto, jauname amžiuje in kapus nuženguseo. D-ro Kudirkos. Sziose jo eilese kiekvienas skaitytojas ras sau nusiraminimą ir dvasiszką naudą.........15c
Laima ir Planetos. Knygele, tinkanti jau nuomenei del smagaus laiko praleidimo, nes isz jos gali nuburti apie savo laimę ar nelaimę, ar myli ji žinoma mergele, ar ją vaikinas myli ir tt.........25c
Lietuviszkas Sziupinys, II Laida. Konradas Vallenrodas.........10c
Lietuviszki Dainiai pra. tioj XIX szimtmeczio. Klasiszkai tautiszkas perejoddas Parenge Jr. Jonas.........40c
Lietuviszki rasztai ir rasztininkai, rasžliaviszka peržvalga Lietuvos Myletojo, ju gyvenimas ir darbai. Czia suraszyti gyvenimai ir darbai visu lietuviu, kurie kanors gero parasze lietuviszkoje kalboje, kaipo tai: Dr. Basanaviczius, Ivinskio, S. Daukanto, vyskupo Volonczlauskio, kn. Burbos ir kitu.........40c
Lietuvos Kankles, turinczios 72 naujas dainas.........15c
Lietuvos Istorija, paraszyta Simano Daukanto. Dvi dideles knygos, kožna po $1.50c arba abi už.........$3.00
Lietuvos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakancziai westi kukne.........20c
Lietuvystes praeitis, dabartis ir ateitis. Istoriszkai socijologiszkas pieszinys.........25c
Lietuviai po maskoliu jungu. Parasze Dr. Pieszinys apie priespaudas ir persekiojimus lietuviu isz szalies maskoliszkos valdžios.........10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias.........10c
Musu mužikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu.........10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kaunieczlai ir Suwalkieczlai, kokeis waistais prasti žmones jas gydo.........40c
Medega Simano Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi, ka weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta.........80c
Nesipriesaik. Komedija grajyjama teatruose 10c
Orleano Mergele, tragedija penkiuose aktuose su inženga, iszleista Tevynes Myletoju Dr-tes. Yra tai puikiause tragedija grajyjama teatruose, pirma syk iszwersta ant lietuwiszkos kalbos Winco Kapso.........35c
Olga Liubatovycziute, vaizdelis isz gyvenimo nihilistu. Yra tai gražus ir užimantis apsakymas isz gyvenimo nihilistu Rosijoje, kaip mergina Olga Liubatovycziute, priguledama in nihilistu draugystę, daug sykiu apgavo ruskus czinovnikus ir gaudoma gudriai isztruko isz ju ranku.........10c

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat

jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczlu ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul. ☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.
Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas! Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užvilktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panaszių symptomu. Tokiems ligoniams rodos! jog visi žino ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda pusle. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekentek nuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gyslu lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, puikybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ Prekes yra pigiausios.

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi iszgydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir liežuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulo. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.

Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentuotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svaikata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,

J. C.

State of Illinois }
County of Cook } s. s.

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.

Conrad Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary

ANT

Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenanciu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.

RODA DYKAI!!

"Lietuvos" agentai.

ALLEGAENY PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 291 4 th St.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 335 E. 55-th st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevicz!a, 180 Ferry st.

BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Balcziunas, 262 Metropolitan ave.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

MT. CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas, 251 S. Beech st.

SOUTH BOSTON, MASS.
Wincas Kudarauckas, 72 W. 5-th St.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,

DETROIT, MICH.
M. Mockus,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
J. Baronas, 1002 S. 2nd Street.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,
K. Labanauskas,
V. J. Ushkuris.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knįgas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

"LIETUVOS ISZLEISTUVE.

Jurgis ir Franciszkus Papauskai,

3400 Auburn ave., Chicago

ATIDARE

Pirmos Kliasos Saliuna.

Užlaiko gera alu, seniausias arielkas, likerius, vynus ir importuotus cigarus. Geras užkandis visada ant stalo. Visus aplinkinius užkvieczia atsilankyti.

Lietuviszka Aptieka J. LESZCZINSKIO.

315 S. MORGAN ST., CHICAGO.

Paduodu del žinios visiems lietuviams, jog užlaikau agentura szifkorcziu nuo geriausiu kompaniju, taipgi siunczlu pinigus į visas dalis svieto.

Mano Aptiekoje randasi visos gyduoles amerikoniszkos ir europeiszkos, tikros patentuotos medicinos, visoki guminei aparatai ir tt. Visokios ligos yra pasekmingai iszgydomos. Per telefona gali kiekviename laike pareikalauti daktara koki kas nori į ligonio namus. Dr. M. S. Palmer, Dr. Williamson.

Dr. M. Kassakovski, 3312 S. Halsted st.
Telephone Yards: 709.

Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems savo ligas, duodu roda ir siuncziu gydyklas. Norint gauti atsakyma reikia ideti marke už du centu.

TELEFONAS YARDS 709.

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

A. Ginkus.

715 Millbury St., Worcester, Mass.

Pirmas Lietuviszkas Agentas.

Siuncziu pinigus i visas dalis svieto. Parduoda szifkortes ant visu liniju ir geriausiu laivu i Amerika ir isz Amerikos. Iszjieszko ir perraszo dalis Lietuvoje. Roda visame dykai.

Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

Sudrutinimas plauku.

Tikrai vienatine gydykla ant užželdinimo plauku ant prapliikusiu galvu, teipgi in trumpa laika sulaiko plauku slinkima ir praszalina visokia neczysta sistema, ir stabdo galvos skaudejima.

Roda dykai. Ateikite arba raszykite.

J. M. Brundza, Chemist,
313 Bedford Ave., cor. S. 2-nd St.
Box 106 Sta. W. Br'klyn, New York.

D-ras A. M. Bacevicze,

Perkele savo offisa isz So. Chicago in Chicaga, po nr,

151 W. 18-th St., kerte Ruble ul.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali suszneketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

Burtininko knygele.

Jeigu tiki į burtus, neik pas burtininka ir nemokek be reikalo pinigus už pamelavima, bet nusipirk Burtininko Knygele ir tada pats galesi iszrasti savo arba kito laime ar nelaime kada tiktai noresi; nes perskaites Burtininko Knygele žinosi tiek, kiek geriausias burtininkas. Asz parduodu Burtininko Knygele ir kortas lietuviszkoj kalboj del metimo laimes už 25c. Adresuok:

K. Intas,
Box 551, Pittsburg, Pa.

J. SYMANT,

71 N. 7-th St., Brooklyn, N. Y.

Lietuviszkas Saliunas.

Geriausi gerymai, inportuoti cigarai ir 'Free Lunch" kasdien.

Dr. Jos. F. Kozlowski,

Ruimas 1110 Masonic Tample
kerte Randolph ir State ul., Chicago, Ill.

Pasekmingai gydo wisokias ligas. Galima susikalbeti lenkiszkai.
(29.6) Offiso valandos: nuo 6 iki 9 wakarais.

Vyrai eikit pas daktara B. M. Ross o jis duos jum teisinga roda.

VYRAI Jeigu esate silpni ant kuno ar lytiszku daliu, teip jog ne galite dirbtie ar atliktie vyro priderysczlu, jeigu turite skaudejima nugaros ar kryžiaus, po krutine, sunkuma ant krutines, svaigima ir skaudejima galvos, drebejima kuno, sanariu skaudejima, geltonas plemias, puvima ar ronas gerklej, puolima plauku, jeigu negalite miegotie, turit rupesczius, baime, bjaurius sapnus, kraujo užnuodyjima, jeigu esate užkresti kokia paslaptinga liga, jeigu iszeina sekla naktyje ar po nusiszlapinimui, tai tuojaus eikit arba raszykit pas

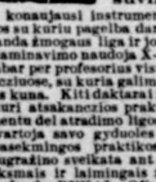

DR. B. M. ROSS,
175 So. Clark Street
KERTE MONROE ST.
CHICAGO, ILL

kuris yra nuo visu pripažintas už Chicagos pagarsejusi specijalista ir pasekminga gydytoja **vyriszku ligu** Jo ofise kuris yra inrengtas **suvirsz 20 metu** randasi konaujausi instrumentai ir elektriszkos maszinos su kuriu pagelba darant egzaminus ant syk atranda žmogaus liga ir jos pradžia. Teipgi prie egzaminavimo naudoja X-ray maszina vartojama dabar per profesorius visuose didžiausiuose ligonbucziuose, su kuria galima matytie per visa žmogaus kuna. Kiti daktarai neiszgyde jus delto kad neturi atsakancziu praktikos ir tam tikru instrumentu del atradimo ligos. Daktaras B. M. ROSS vartoja savo gyduoles iszrastas laike 20 metu pasekmingos praktikos, kurios tukstancziam sugražino sveikata ant visados ir padare juos linksmais ir laimingais žmonemis. RODA kožnam duoda DYKAI. Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedeliom nuo 10 ryto iki 1 po pietu.

DR. A. G. FREEDOM,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

Pasekmingai iszgydo nerviszkas ir moteriu ligas in trumpa laika. Jo prekes labai pigios.

OFFISAS: 411 S. Sharp St., BALTIMORE, MD
APTIEKA: ant kampo Exeler ir Fayette Sts.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted St.

Suima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai **$2.00**

Ant wesiliu ir kitokiu reikalu nuimu (Fotografijas isnoprikinesiu).

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas! Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas

"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.

yra geriausia gyduole nuo **Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.** *ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.*

už 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas

F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

KLAUSYKIT!

Ar reikia Tamistai Laikrodelio?

Jeigu teip, tai pirk pas Juozą Matuti, o nesigailesi: nes gausi pigiau, kaip kitur. Apart to, Matutis turi didele krautuve žiedu, lenciugeliu, maszineliu gromatoms drukavoti ir visokiu magiszku daiktu. Teipgi visokios intalpos istoriszku knygu, maldaknygiu, monu knygu, puikiu gromatoms popieriu su puikiomis kvietkomis ir pavincziavonemis, abrozu ir abrozeliu. Kas ka norit isz augszcziau minetu daiktu, tai prisiuskit už 2c. marke, o gausite kataliogą su placziu apraszymu apie viską. Adresas,

Joseph Matutis,
112 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

Atkreipiame lietuviu atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszku knygų, abrozėlių, gražių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

D-ras A. L. Graiczunas,

167 W. 18-th St., Chicago, Ill.

Gydo visokas ligas be skirtumo: vyru, moteru ir vaiku. Reikale kreipkites ant augszcziaus padeto adreso.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, veži, blyksziepas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per **keleta dienu**, kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriszkumo, lyeziu nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedeliomis nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

A oniku pigiu ir brangiu, laikrorencigeliu, žiedu ir szimtus daiktu galite iszsirinkti ir parsitraukti, jeigu turite musu lietuviszka katalioga, kuri prisiuncziame kožnam dykai ant papraszymo.

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.

Succ. to Kelpsch, Norciko & Co.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albes, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbai atlieka artistiszkai in laika.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Dr. Louis Bottlik,

420 SO. HALSTED ST., CHICAGO.

Terp Bunker ir Dekoven ul.

JEI reikalauji daktaro, tai kreipkis prie Dro Bottlik, o persitikrinsi kad tave gydo daktaras. Jis yra baiges daktarystes moksla Europoje ir turi labai didele praktika teip kad ligoni tikrai pagydys,

Jis yra specijalistas viduriniu ir paslaptinguju ligu.

Offiso valandos: nuo 9 iki 10 ryto ir nuo 2 iki 8 vakare.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT.

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

Paszelpa!!! Paminkit!!!

Tiktai ant 200 žmoniu.

Jei nori pigios, vigadnios ir greitos keliones in Europa, tai pirk pas mus szifkortei ant laivo kuris perplauks jures su 10 dienu. Jis iszplauks New Yorko Liepos 8 d.

Prekes	Nuo New Yorko in Viedniu	$27.00
	" " " Osviecim	31.00
	" " " Buda Pest	28.00

Atsiszauk pas:

Emil Kiss & Co.
158 Suffolk Sreet New York.

F. P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.

Chamber of Commerce Bldg. Room 709.

S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.

Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 788.

Tiktai 25 centai.

Kas prisius 25 c. paczto markemis, aplaikys tuzina puikiu poperiu gromatoms rasztitie, su puikiom kvietkom, apskaitimais ir pavinczavonem. Už $1.00 aplaikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.

Adresuokit teip.

W. Kudarauckas.,
70 W. 5-th st., So. Boston, Mass.